Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матэр'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз. Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: На 1 месяц — 90 к. 3 м. — 2 р. 70 к. 6 м. — 4 р. — к. 1 год — 8 р. — к. Зьмена адрасу: іншагародняя — 20 к. мясцовая — 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: За радок нанпарэлі пасьля тэксту — р. 50 к. За радок нанпарэлі насупраць тэксту 1 р. — к. За радок нанпарэлі перад тэкстам 1 р. 50 к. Сьпешныя на 50 проц. даражэй. Зьмен тарыфу бярэцца 10 проц. надбаўкі.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: За 1 дакумэнт — 35 кап. За кожны дадатковы — 15. Беспрацоўныя і чырвонаармейцы за дакумэнт — 15. За кожны дадатковы — 5. Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 298 (2136) Чацьвер, 27-га сьнежня 1928 г.

З праграмаю барацьбы за шырокае мірнае будаўніцтва

УВАХОДЗІЦЬ САВЕЦКАЯ УКРАІНА Ў 12-ТЫ ГОД СВАЙГО ІСНАВАНЬНЯ.

ХАРКАЎ 26-га сьнежня—11-я ўгодкі абвяшчэньня савецкае ўлады на Украіне. Украінскі друк сеньня прысьвечвае ўгодкам шэраг артыкулаў.

Старшыня СНК Украіны тав. Чубар піша ў зьвязку з угодкамі так: „Мы сьвяткуем 11-я ўгодкі існаваньня Савецкае Украіны, падлічваючы нашы вялізэзныя дасягненьні ў дзяржаўным будаўніцтве і разьвіцьці сацыялістычнае украінскае культуры. Але ў той час, як у нашай Савецкай Украіне з кожным годам разгортваецца паглыбленая праца ў справе разьвіцьця нацыянальнае культуры, ва ўсіх іншых краёх украінская нацыянальная культура перажывае пакуты больш цяжкія, як калі-б ня было. Імкненьне працоўных украінскіх мас, якія жывуць у Польшчы, Бэсарабіі, Чэхаславакіі і іншых краёх, да Савецкае Украіны выклікае непакой сярод панства. Нядаўнія падзеі ў Львове, калі украінскія навуковыя ўстановы былі зруйнаваны, калі былі зьбіты украінскія рабочыя і студэнты, выклікалі вялікую хвалю абурэньня украінскага жыхарства розных краёў. Нашыя дасягненьні не даюць спакою нашым клясавым ворагам. Рабочыя і сяляне Украіны ведаюць, што сусьветная буржуазея не адмаўляецца ад думкі заваяваць Украіну і адарваць яе ад Савецкага Саюзу. Небясьпека ваенных авантур з боку Польшчы і Румыніі ставіць цяпер перад намі задачу клапаціцца ня толькі аб мірным сацыялістычным будаўніцтве, але і аб абароне краю. У 12-ты год свайго існаваньня Савецкая Украіна ўваходзіць з праграмаю барацьбы за мір і за шырокае мірнае будаўніцтва».

Польшча будуе падводныя лодкі

ПРЭСА ПІЛСУДЧЫКАЎ ПАДРЫХТОЎВАЕ ГРАМАДЗКУЮ ДУМКУ ДА ШЫРОКАГА БУДАЎНІЦТВА ВАЙСКОВАГА ФЛЁТУ.

Падрыхтоўка польскіх падводнікаў у Францыі.

Чужаземная прэса паведамляе, што у Тулёне пры вучэбным атрадзе падводных лодак распачаліся заняткі з польскімі марскімі афіцэрамі, назначанымі на службу на тры падводныя лодкі, якія зараз будуюцца. Сярод польскіх марскіх афіцэраў ёсьць прадстаўнікі ранейшых царскага расейскага, нямецкага і аўстра-вэнгерскага флётаў. Французскі марскі генэральны штаб спадзяецца падрыхтаваць да моманту перадачы ў строй падводных лодак як камандзіраў для гэтых лодак, так і інжынэраў-механікаў і іншых спэцыялістаў. Камандзірам дывізіёну польскіх падводных лодак, аднак, будзе назначан афіцэр французскага флёту.

Адначасова з заняткамі для афіцэрскага складу распачаліся і заняткі для унцер-афіцэрскага і радавога складу. Трэба зазначыць, што ў адносінах да унцер-афіцэрскага складу на польскіх лодках справа будзе паладжана добра, бо сярод унцер-афіцэраў польскага флёту ёсьць ранейшыя падводнікі айчэцкага флёту, якія маюць вопыт сусьветнае вайны.

Апроч падводнікаў у Францыі навучаюцца таксама каманды двух эскадронных тарпэданосцаў, якія будуюцца ў Францыі.

Польскае марское камандаваньне, якое занялося падрыхтоўкаю ў Францыі асабовага складу для новых адзінак у школу нават агульна-флёцкай вучэбна-баявой падрыхтоўцы, спадзяецца пры перадачы ў строй новых караблёў з добра абвучанымі камандамі, пры дапамозе адпаведных грамадзкіх арганізацый, распачаць шырокую прапаганду за далейшае пашырэньне суднабудаўнічае праграмы польскага вайсковага флёту.

У сучасны момант польская прэса пачала аддаваць шмат месца пытаньням, зьвязаным з польскім флётам. Гэта сьведчыць аб тым, што падрыхтоўка грамадзкае думкі ўжо распачалася.

(«Красная Звезда»).

2 НОВЫХ САНІТАРНЫХ САМАЛЁТЫ Ў ПОЛЬСКАЙ АРМІІ.

У «Красной Звезде» паведамлялася пра авіяцыйны фонд імя біскупа Галла. Фонд гэты быў заснаваны для збору сродкаў на пабудову санітарных самалётаў.

«Польска Збройна» паведамляе, што на сродкі гэтага фонду ўжо пабудавана 2 санітарных самалёты, якія 2 сьнежня былі перададзены вайсковаму ведамству.

(«Красная Звезда»).

Галодны паход на Лёндан.

Дзесяткі тысяч беспрацоўных у Англіі рыхтуюцца зрабіць паход на Лёндан. Галоўнае месца ў гэтым паходзе, як відаць, зоймуць гарнякі, становішча якіх у многіх раёнах зьяўляецца ў поўным сэнсе слове трагічным.

Вугольны крызіс у Англіі даўно набыў хранічны характар. Апошні разгром рабочых, зроблены капіталістамі пасьля ўсеагульнай забастоўкі, не паправіў становішча. Вугольная прамысловасьць усё больш марнее, беспрацоўе павялічваецца. Значная частка гарнякоў выкінута на вуліцу і ня можа разьлічваць на працу ні ў бліжэйшым будучым, ні ў бліжэйшыя гады. Нават па словах жоўтых лідэраў прафсаюзаў рабочыя-гарнякі шмат дзе не атрымліваюць ніякай дапамогі і прызначаны на галоднае выміраньне.

Палітыка кансэрватыўнага ураду, у сваю чаргу, значна пагоршыла становішча; Чэмбэрлены думаюць аб вайне, рыхтуюць ваенныя блёкі, вельмі мала клапоцяцца аб устанаўленьні нармальных узаемаадносін з іншымі краінамі. Што датычыцца Макдональда, дык ён сваю місію бачыць у тым, каб разам з усёй буржуазеяй сумаваць з прычыны хваробы караля. Макдональдаўскія малайцы і слухаць ня хочуць аб беспрацоўных. Ад Макдональда да Кука ўсе лідэры прафсаюзаў і рабочай партыі больш усяго клапоцяцца аб будучых выбарах і ўжо бачаць сябе ў ролі рабочага ўраду, які пільна будзе ахоўваць інтарэсы банкіраў і фабрыкантаў.

Хваля беспрацоўя расьце. Незадаволеньне ў масах узьнімаецца ўсё вышэй і вышэй. Толькі ангельская кампартыя вядзе адважную барацьбу за інтарэсы пралетарыяту.

Зараз паведамляюць аб тым, што рыхтуецца паход беспрацоўных на Лёндан з усіх канцоў краіны. Гэта галодная дэманстрацыя будзе мець яскрава выяўлены палітычны характар. Яна сьведчыць аб тым, што ў Англіі нарастаюць новыя грозныя клясавыя баі, што ангельскі пралетарыят, які цяжарнее паражэньне ў часе апошніх забастовак, пачынае зноў зьбіраць грозны кулак.

Падзеі ў Аўганістане.

ТУРЭЦКІ АФІЦЫЁЗ АБ ПАДЗЕЯХ.

КАНСТАНТЫНОПАЛЬ. Наконт падзей у Аўганістане афіцыёз „Міліэт“ піша так: „Англія ня можа спачуваць рэфарміцкаму руху на межах Індыі. Вельмі магчыма, як думаюць у Маскве, што Англія падбухторвае мяцежнікаў. Аўганістан перажывае пачатковую фазу рэвалюцыі. Пахожа на тое, што як было ў Турцыі, у Аўганістане надыходзяць цяжкія бойкі. Рэакцыянэры могуць мець часовую частковую перамогу, але народы, якія ідуць па сьлядох Турцыі, абавязкова пераможуць“.

Забастоўкі ў Варшаве.

20 сьнежня адбылася аднагадзінная забастоўка пратэсту на ст. Варшава—Глухна.

21 сьнежня адбылася такая-ж забастоўка (2-хгадзінная) пратэсту ў варшаўскім каапэрацыйным банку.

Працягваецца забастоўка на фабрыцы Вісьнеўскага, Слуцкага і Сэрайскага.

Новы віцэ-міністр справядлівасьці.

На места назначанага міністрам справядлівасьці п. Цара віцэ-міністрам справядлівасьці назначаецца дырэктар законадаўчага дэпартаманту таго-ж міністэрства п. Сечкоўскі.

Канфіскацыя.

Львоўская адміністрацыя сканфіскавала орган ППС «Дзеньнік Людовы».

Узрост насяленьня Польшчы.

У працягу апошніх 8 гадоў насяленьне Польшчы ўзрасло на 4 міл. чалавек, ці на 15,2 проц. Найбольшы прырост прыпадае на ўсходнія ваяводзтвы (19,2 проц.), затым цэнтральныя (14,3 проц.), заходнія (13,1 проц.) і, урэшце паўдзёвыя (11,6 проц.).

Казнакрадзтва ў польскай арміі.

Не зважаючы на тое, што ў Польшчы ўжо трэці год стаіць ва ўладзе ўрад «аздараўленьня», які паставіў сваёю мэтаю «зьнішчыць казнакрадзтва», апошняе ўзрастае, як і раней, асабліва ў вайсковым ведамстве. Усе газэты перапоўнены заметкамі аб розных злоўжываньнях, пачынаючы ад цэнтральнага апарату і канчаючы вайсковымі часьцямі.

У апошні час сярод усіх гэтых злачынстваў на першае месца трэба паставіць злачынствы ў Вайскова-Геаграфічным інстытуце, якія прывесьлі дзяржаве шматлікіх мільённыя страты. На лаўку падсудных трапіла 18 афіцэраў, з іх 1 палкоўнік, 3 падпалкоўнікі, 5 маёраў, 3 капітаны, 5 паручыкаў і 1 харунжы.

(„Красна Звезда“).

У ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ.

Прысуд над камуністамі ў Беластоку.

У Беластоку адбыўся суд над 25 асобамі, абвінавачанымі ў прыналежнасьці да КПЗБ. М. Голуб, О. Гітліц і Ш. Хмельнік прыгавораны на 5 гадоў катаржнага астрогу; іншыя абвінавачаныя прыгавораны ад 3 мес. да 2 гадоў. 3 абвінавачаных апраўданы.

„Чырвоная рука“.

Віленскае „Слово“ (№ 293) паведамляе, што ўжо некалькі тыдняў у Вільні апэруе таямнічая злачынская арганізацыя, пад назвай «Чырвоная Рука». Некаторыя багатыя яўрэйскія купцы атрымліваюць ананімныя лісты, падпісаныя «Саюзам чырвонай рукі», якія пачынаюцца такімі словамі: «Пан прыгавораны на сьмерць, але пан можа выкупіцца, калі заплоціць 1000, 500 і г. д. злотых». Яшчэ ніхто не заплаціў грошай. Арыштавана была адна асоба, якая да віны, аднак, не прызнаецца.

Напад ваўкоў на дзяцей.

Віленскае «Слово» паведамляе, што ваўкі напалі на дзяцей, якія варочаліся з школы ў м. Стоўпцах да хаты ў в. Акінчыцы. Гэта было за 1 з паловай кілёмэтраў ад мястэчка. Аднаго хлопчыка ваўкі моцна пагрызьлі.

У Саюзе ССР.

ВЕСТКІ З ПЕРАДВЫБАРЧАГА ФРОНТУ

РАБОЧЫЯ БРЫГАДЫ НА ПЕРАВЫБАРЫ.

ПЕРМ. На вёску выехала 17 рабочых брыгад (больш 150 чал.) для ўдзелу ў перадвыбарчай кампаніі. Большасьць брыгад паслана за сродкі, сабраныя сярод рабочых. Брыгады вязуць на вёску радыё-ўстаноўкі, літаратуру, перасоўныя кузьні. У некаторых вёсках настаўнікі і аграномы дзейна дапамагаюць рабочым брыгадам.

КУЛАКІ ПАДКУПЛЯЮЦЬ БЕДНАТУ.

ЧАРАПАВЕЦ. У вёсцы Сварозерскай, Петрапаўлаўскага раёну, кулакі раздалі беднякам 5.000 кілё хлеба, каб тыя падтрымлівалі іх на перавыбарах саветаў.

ВУЧОНЫЯ СССР АДХІЛЯЮЦЬ СУПРАЦОЎНІЦТВА З БЕЛА-ЭМІГРАНТАМІ.

МАСКВА. Ад імя маскоўскіх вучоных прафэсар А. Някрасаў паслаў ліст прафэсару Мільлю ў Парыжы наконт удзелу маскоўскіх і ленінградзкіх вучоных у зборніку, прысьвечаным акадэміку Ф. І. Усьпенскаму.

У лісьце зазначана: «Вы ведаеце, з якім аднадушным парывам мы адказалі на прапанову ўзяць удзел у зборніку ў часьць нашага выдатнага візантыйца Хвэдара Усьпенскага. Між тым, у апошні час у некаторых выданьнях, у якіх бралі ўдзел і савецкія вучоныя, мелі месца палітычныя дэманстрацыі расейскіх эмігрантаў, накіраваныя проці Рэспублікі Саветаў і тым самым—проці нас.

Мы заўважаем, што лічым немагчымым зьмяшчаць нашыя працы поруч з працамі эмігрантаў і просім зьняць нашыя працы са зборніку памяці Усьпенскага.

Калі-ж, аднак, маючы на ўвазе ваш вялікі вопыт і такт, вы знойдзеце які-небудзь іншы спосаб пазбавіць нас ад немагчымага суседзтва з эмігрантамі, дык будзьце ласкавы інфармаваць аб гэтым мяне».

Рэпарацыйная галаваломка.

Два пункты гледжаньня.

БЭРЛІН. Агенцтва Вольфа паведамляе: «Аб французскім мэмарандуме ад 30-га кастрычніка да іншых дзяржаў-крэдытораў Нямеччыны аб умовах, на якіх Францыя можа згадзіцца на ўхвалу якога-небудзь упарадкаваньня рэпарацыйнага пытаньня,—у аўтарытэтных нямецкіх колах заявілі так: як вядома, нямецкі ўрад у сваім мэмарандуме процістаўляе французкаму пагляду свой намер, які 19-га лістапада нямецкі міністр замежных спраў выказаў у сваёй прамове ў рэйхстазе.

Міністр замежных спраў (Штрэзэман) выразна зрабіў тады такую агаворку: нямецкі ўрад накідае за сабою поўную волю ўхваліць якую-небудзь пастанову ў той момант, калі камісія экспэртаў зробіць свой даклад. Пры гэтым міністр адзначыў, што сапраўднае ўпарадкаваньне рэпарацыйнага пытаньня толькі тады будзе ажыцьцёўлена, калі ў праектах ня будзе нераўвялічана эканамічная платаздольнасьць Нямеччыны, інакш кажучы, калі Нямеччыне будзе дадзена магчымасьць выконваць абавязацельствы доўгі час і ўласнымі гаспадарчымі сіламі без парушэньня жыцьцёвага ўзроўню нямецкага народу.

Мяркуецца галасіць гэты абмен мэмарандумамі ў адпаведны час і са згоды з іншымі ўрадамі.

Кулідж чакае запросін.

ВАШЫНГТОН. Друк паведамляе, што Кулідж спрыяльна адносіцца да назначэньня дэлегатаў Злучаных Штатаў на канфэрэнцыю экспэртаў аб рэпарацыях, але хоча, каб былі прысланы запросіны з Эўропы. Кулідж [illegible] дэлегаты ня былі звязаны пэўнымі інструкцыямі, [illegible]

ВАШЫНГТОН. Кулідж паведаміў [illegible] ня будзе заставаць Лігаю Нацый.

УШАНАВАНЬНЕ УКРАІНСКАЕ ДЭЛЕГАЦЫІ Ў АНГОРЫ.

КАНСТАНТЫНОПАЛЬ. У адпаведнасьці з прадстаўнікамі СССР у Ангоры (Турцыя) быў наладжан прыём у часьць дэлегацыі Украінскіх уладаў. Падкрэсьліваецца, што прыём адбыўся з вялікім посьпехам, турэцкія газэты пішуць: «Прыём дзяржаўных членаў дэлегацыі ў тым сэнсе, што нашыя украінскія прыяцелі набылі магчымасьць...» [illegible] з прадстаўнікамі нашага палітычнага, культурнага і навуковага сьвету. На прыёме прысутнічалі: міністр замежных спраў Тэўфік Рушдзі-бэй, шэраг міністраў, турэцкі пасол у Маскве Зэкі-бэй, старшыня дзяржаўнае рады і некаторыя іншыя прадстаўнікі палітычнага і навуковага сьвету.

Праграма новага французскага ўраду.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 22 сьнежня адбылося пасяджэньне габінэту, на якім прэм'ер Маліарм зачытаў праграму ўраду. Праграма абяцае ажыцьцяўленьне праграмы папярэдняга ўраду [illegible]

«У сучаснай палітыцы,—заявіў у праграме,—ўрад, прытрымліваючыся і надалей рэспубліканскага напрамку, будзе ісьці па шляху паляпшэньня эканамічнага стану, [illegible]

Культурныя сувязі з Нямеччынай мацнеюць.

МАСКВА. За апошні час можна заўважыць імкненьне ажыўленьне культурных сувязяў між СССР і Нямеччынай. Выдатнае месца ў гэтых адносінах займае праца [illegible] Нямеччынай ў СССР для азнаямленьня [illegible] Таварыства «Культура і Тэхніка» наладжвае сувязь [illegible]

[illegible] ім стымулам да большага выкарыстаньня вопыту нямецкае навукі [illegible] у працэсе індустрыялізацыі СССР. [illegible]

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ.

Угавор між Францыяй і Нанкінам.

ШАНХАЙ. Падпісана згода між нанкінскім урадам і Францыяй. Тэкст згоды пакуль-што не апублікаван.

Амэрыка—арбітр у Балівія-парагвайскім канфлікце.

ПАРЫЖ. Агенцтва Гаваса паведамляе, што Брыян атрымаў паведамленьне аб тым, што згода [illegible] ураду Балівіі і Парагваю, якія ставяць пытаньне [illegible] Вашынгтону.

Забастоўка чыгуначнікаў у Перамышлі.

Гоўны [illegible] у Перамышлі [illegible] забастоўка прадаўжаецца [illegible] удзел каля 400 рабочых.

Астрономы прысуда Барысу Сьцяпанаву зацьвердзілі.

ВЕНА. З Бухарэсту паведамляюць, што вярхоўны суд зацьвердзіў прысуд [illegible] Барысам Сьцяпанавым, засуджаным [illegible] на 8 гадоў катаргі.

КУЛАКІ СПАЛІЛІ ЛІКПУНКТ.

КРАСНАДАР, 19-XII. [illegible] спалілі лікпункт [illegible]

ХАРКАЎСКІЯ РАБОЧЫЯ КАЛЯД НЕ СЬВЯТКУЮЦЬ.

ХАРКАЎ. Амаль-што ўсе харкаўскія заводы, фабрыкі і прадпрыемствы працавалі ў звычайным парадку 25-га і 26-га сьнежня.

Крызіс польска-латвійскіх перамоў.

РЫГА. Не зважаючы на антымінісцкія заявы буржуазнага друку, перамовы між Латвіяй і Польшчаю як і аб гандлёвым угаворы, так і аб чыгуначных зносінах, [illegible] пытаньні пэўнага характару. У асьведамленых колах [illegible] патрабаваньні польскіх абшарнікаў у Латгаліі [illegible] канвэнцыі аб транзіце. Пытаньне наконт барсэлёнскае канвэнцыі ўжо ўзьнімалася палякамі ў Лугано ў часе абмеркаваньня ў камісіі польска-літоўскае спрэчкі; літоўскі друк тады вельмі нэрваваўся ў зьвязку з гэтым.

На апошнім пасяджэньні латвійскага сойму рабоча-сялянская фракцыя зьвярнулася да міністра замежных спраў з запытаньнем, ці не дамагалася Польшча, каб былі задаволены патрабаваньні польскіх абшарнікаў у Латгаліі пры перамовах наконт чыгуначнае канвэнцыі. Міністр замежных спраў даў вельмі няявыразны адказ, занатаваны ў тэлеграме так: «Калі казаць аб тым, ці я магу мець гэтае пытаньне аб паведамленьні якое-небудзь [illegible]

Зразумела, што міністр [illegible]

Наконт адказу міністра «Дэрбс ун Майзэ» [illegible]

Прафсаюзы і наша сацыялістычнае будаўніцтва.

УІІІ Усесаюзны зьезд прафсаюзаў [illegible] днямі [illegible] вяркаваў [illegible] будаўніцтва. [illegible] асьвечана [illegible] гэтыя [illegible] масамі [illegible]

[illegible] апарату. Мы вельмі часта і шмат гаворым пра бюракратызм. У адозьве ЦК ня раз зазначалася, што асобныя зьвеньні нашага дзяржаўнага апарату псуюцца. Але адзіным і самым моцным сродкам барацьбы з бюракратызмам і чынresponse ўніцтвам, з нячулымі адносінамі да патрэб працоўных, адзіным сродкам пазбавіць дзяржаўны і гаспадарчы апарат ад варожых нам элемэнтаў зьяўляецца максымальная мабілізацыя мас у барацьбе з бюракратызмам. На плечы прафсаюзаў ускладаецца вялікая адказнасьць на гэтым вучастку фронту, бо прафсаюзы зьяўляюцца колькасна самай шматлікай арганізацыяй працоўных, іх барацьба за рацыяналізацыю кіраваньня, за паляпшаньне дзяржаўнага і гаспадарчага апарату з кожным годам набывае ўсё больш буйнае і важнае значэньне.

УІІІ зьезд прафэсыянальных саюзаў паказаў, што арганізаваны пралетарыят нашай краіны дасканала ўлічвае як унутраныя, так і міжнародныя абставіны, ясна бачыць, якія цяжкасьці нам даводзіцца перамагаць пры ажыцьцяўленьні справы індустрыялізацыі краіны. Шырокія масы працоўных разумеюць генэральную лінію, якую праводзіць наша партыя. Яны разумеюць неабходнасьць барацьбы з усякімі хістаньнямі і ваганьнямі, неабходнасьць захаваньня рашучага наступу супроць кулакоў, неабходнасьць захаваньня сучаснага тэмпу індустрыялізацыі краіны, тэмпу калектывізацыі сельскае гаспадаркі, будаўніцтва калгасаў і саўгасаў і ўздыму асноўных мас бядняцкіх і серадняцкіх гаспадарак. УІІІ зьезд зусім правільна ў сваіх пастановах зазначае на крайнюю важнасьць далейшага ўмацаваньня сувязі пралетарыяту і беднаты з серадняцкім сялянствам. Умацаваньне гэтае сувязі азначае ў сучасных умовах курс на максымальнае павышэньне прадукцыйнасьці працы, [illegible]

на зьніжэньне [illegible] мальнае [illegible] творчасьць [illegible] ёсьць адзін [illegible] лічыць [illegible] чаткова [illegible] самым [illegible] больш [illegible]

Ва ўсёй [illegible] чайна вы[illegible] росту кул[illegible] відавочна, [illegible] рэвалюцы[illegible] усю масу [illegible] саюзаў.

Зараз [illegible] таньне аб [illegible]

Уся маса [illegible]

Максім Горкі кліча рабкораў супрацоўнічаць у „Наших достижениях“.

ЛЕНІНГРАД. У Ленінград прыехаў на адпачынак з М. Горкага [illegible] Крючкоў.

Водгук сабе Крючкова, Аляксей Максімавіч у сваім прывітаньні рабкорам [illegible]

Антысавецкае гняздо.

ЯРАСЛАЎЛЬ. Савецкая камісія губкому і губКК абсьледавала становішча ў вёсцы «Красном Перекопе». Выявілася, што партыйныя, прафсаюзныя і гаспадарчыя арганізацыі зусім адарваліся ад рабочых мас. [illegible]

[illegible]

Помнік акад. Бехцераву.

ЛЕНІНГРАД. 24 сьнежня у дзень [illegible] сьмерці акадэміка Бехцерава [illegible]

[illegible]

Старыя рабочыя—на дзяржаўнае ўтрыманьне.

ЛЕНІНГРАД. Пераведзена на дзяржаўнае забесьпячэньне [illegible]

Свае машыны замест заграничных.

ЛЕНІНГРАД, 24-XII. На заводзе імя [illegible]

Разводзьдзе ў Узбекістане.

КЗЫЛ-АРДА. На Сыр-Дар'і стаяла вада [illegible]

Хуліганскія напады на дактароў.

РАСТОЎ-ДОН. За апошні час у Шахцінскім раёне зарэгістраваны шэраг хуліганскіх нападаў на дактароў [illegible]

ПРЫВІТАНЬНЕ ЎРАДУ БССР

Пленум Усесаюзнага Цэнтральнага Савету і Цэнтральнага Праўленьня „ОЗЕТ“а горача вітае БССР з дзесяцігадовым юбілеем яе існаваньня. БССР стаіць на аванпосьце Савецкага Саюзу, на яго заходняй граніцы і яна ўсёй сваёй практыкай паказвае перад усім сьветам дасканалыя прыклады вырашэньня савецкай сыстэмай нацыянальных узаемадачыненьняў паміж народамі, пражываючымі ў межах Беларусі, у агульнай справе працоўных усіх народаў і будаўніцтве сацыялізму. Пленум асабліва адзначае тыя вялікія мерапрыемствы, якія ў інтарэсах сацыялізму праводзяцца беларускім урадам у адносіне аздараўленьня эканамічнага становішча працоўных яўрэйскіх мас як прыцягненьнем да земляробчае і прамысловае працы, так і да ўсяга сацыялістычнага будаўніцтва рэспублікі. Пленум з асаблівым здаволеньнем адзначае тую энэргічную барацьбу, якую вядзе беларускі ўрад і савецкая грамадзкасьць з выкрытымі антысэміцкімі і шавіністычнымі выпадамі контр-рэвалюцыйнага клясавага ворага. Пленум упэўнен, што агульнымі сіламі народаў СССР і БССР ураду БССР удасца у далейшым яшчэ шырэй разгарнуць сацыялістычнае і культурнае будаўніцтва сваёй рэспублікі.

ТРЭЦІ АБ'ЯДНАНЫ ПЛЕНУМ ЦЭНТР. САВЕТУ І ЦЭНТРАЛЬНАГА ПРАЎЛЕНЬНЯ „ОЗЕТ“а.

10 год яўрэйскага камуністычнага друку ў Беларусі.

ЦК КП(б)Б шле сваё камуністычнае прывітаньне яўрэйскай газэце „Октябрь“ у дзесятую гадавіну яўрэйскага камуністычнага друку ў Беларусі.

Дзень праводзеньня 10-годзьдзя яўрэйскага камуністычнага друку ў Беларусі супадае з сьвяткаваньнем 10-годзьдзя савецкай Беларусі. Легальны яўрэйскі камуністычны друк мог узьнікнуць толькі тады, калі рабочая кляса прышла да ўлады і вызваліла працоўныя масы Беларусі, без розьніцы нацыянальнасьці, ад улады буржуазеі і абшарнікаў. Тады быў створан «Штэрн»—першы бальшавіцкі орган у Беларусі на яўрэйскай мове. «Штэрн» сыстэматычна вёў барацьбу супроць нацыяналістычных і дробна-буржуазных партый, ён бязьлітасна выкрываў контр-рэвалюцыйную сутнасьць «Бунда» і ўсіх іншых меншавіцкіх і нацыяналістычных партый і груп, арганізоўваючы яўрэйскія рабочыя масы вакол лёзунгаў бальшавікоў, вакол лёзунгаў барацьбы за зацьверджаньне дыктатуры пралетарыяту, мабілізуючы яўрэйскія рабочыя масы пад сьцягам партыі Леніна і Камінтэрну.

У годы грамадзянскай вайны яўрэйскі камуністычны друк мабілізаваў рабочыя працоўныя масы на барацьбу супроць ворага, на абарону сацыялістычнай бацькаўшчыны, арганізаваў масы на дапамогу фронтам.

Калі партыя і савецкая ўлада перайшла да аднаўленьня гаспадаркі і сацыялістычнага будаўніцтва, яўрэйскі камуністычны друк у Беларусі, пад кіраўніцтвам партыі і пры дапамозе сваіх рабкораўскіх атрадаў, арганізаваў масы вакол задач гаспадарчага аднаўленьня і сацыялістычнага будаўніцтва, праводзячы самакрытыку для выпраўленьня недахопаў. Гэта праца вялася поруч з нясьпынай барацьбой на ідэалёгічным фронце—барацьбой супроць усякіх выкрыўленьняў нацыяналістычных і дробна-буржуазных хістаньняў. І перайменаваньне газэты „Вэкер“ у «Октябрь» азначала сабой заканчэньне вялікай главы з эпохі барацьбы супроць бундаўскіх традыцый, барацьбы за перамогу ідэй бальшавізму-ленінізму, ідэй вялікага Кастрычніка, сярод яўрэйскіх рабочых і працоўных мас.

«Октябрь» зьяўляецца баявой трыбунай камуністычнай партыі Беларусі, арганізатарам мас вакол лёзунгаў партыі. Лёзунгі і задачы партыі, чым далей, тым больш ускладняюцца. Роўналегла з гэтым ускладняецца задача камуністычнай партыі. Краіна ўвайшла ў эпоху рэканструкцыі народнай гаспадаркі. Гэта эпоха сацыялістычнага будаўніцтва сустракае вялікія цяжкасьці, якія крыюцца ў адсталасьці прамысловасьці, сельскай гаспадаркі, у малакультурнасьці мас.

Капіталістычныя элементы горада і вёскі спрабуюць перашкодзіць пераможнаму руху наперад сацыялістычнай краіны. На гэтай аснове зьяўляюцца хістаньні, сумненьні, варожыя партыі і пралетарыяту ідэалёгіі, ухілы ад правільнай партыйнай лініі. Гэтыя цяжкасьці, небясьпечныя ўхілы будуць пераможаны партыяй у напружанай барацьбе. Тым больш складаны і адказныя задачы, якія выпалі на долю партыйнай арганізацыі Беларусі, ажыцьцяўляючай партыйную лінію ва ўмовах складанага нацыянальнага перапляценьня. Роля нацыянальнага друку на гэтым вучастку будаўніцтва сацыялізму і культуры—у БССР надзвычайна вялікая. Яўрэйскі камуністычны друк, арганізуючы масы вакол лёзунгаў партыі і задач сацыялістычнага будаўніцтва, арганізуючы яўрэйскія працоўныя масы вакол лёзунгаў сацыялістычнай рэканструкцыі народнай гаспадаркі ў духу дырэктыў КП(б)Б, павінен бязьлітасна змагацца за ленінскую лінію партыі, за адзінства партыйных шэрагаў і за ідэалёгічную чыстату партыі, бязьлітасна выкрываючы ўхіленьні ўправа і „ўлева“, змагаючыся супроць выяўленьняў нацыяналізму і шавінізму сярод яўрэйскіх працоўных. У гэтым асноўная задача «Октября».

„Октябрь“ завяваў масы чытачоў з шэрагаў яўрэйскіх рабочых і працоўных. Сыстэматычны рост тыражу „Октября“ азначае рост уплыву камуністычнай партыі сярод яўрэйскіх працоўных. Гэта задача зьяўляецца асноўнай. Сьвяткаваньне 10-годзьдзя яўрэйскага камуністычнага друку павінна пагэтаму закончыцца новым значным павялічэньнем чытачоў і актыўных будаўнікоў яўрэйскага друку. Тыраж «Октября» павінен быць падвоен.

ЦК КП(б)Б выказвае сваю ўпэўненасьць у тым, што задачы, якія стаяць перад яўрэйскім камуністычным друкам, будуць з падвойнай энэргіяй выконвацца і ў далейшым, што „Октябрь“ будзе весьці ўзмоцненую барацьбу за сацыялістычнае будаўніцтва краіны, супроць ухілістаў управа і „ўлева“,—у імя сацыялістычнага будаўніцтва і ажыцьцяўленьня нацыянальнай палітыкі партыі, у імя ленінізму.

Няхай жыве «ОКТЯБРЬ»!

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ (бальшавікоў) БЕЛАРУСІ.

Рэдакцыя газэты «Савецкая Беларусь» ад імя сваіх чытачоў шчыра вітае ў асобе газэты „Акцябр“ яўрэйскія працоўныя масы з 10-годзьдзем яўрэйскага камуністычнага друку на Беларусі.

Жадаем яўрэйскаму камуністычнаму друку ў другім дзесяцігодзьдзі яшчэ з большым посьпехам выконваць выхаваўчую працу па заветах вялікага Леніна.

Па Беларускай ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Беднята перамагла кулакоў.

(в. Коршыкава, Лядненскі р., Аршаншчына).

У вёсцы Коршыкава ў 1924-25 годзе адбылося землеўпарадкаваньне ў нашай вёсцы. У нашай вёсцы арганізавалася 6 пасёлкаў і вось у гэтыя пасёлкі запісалася самая беднята. На пасёлку Яснае Раўнье аграном утварыў паказальны пункт.

Сяляне аграному адвялі 2 дзесяціны зямлі і вось аграном засеяў тры чвэрці дзесяціны аўсом, з рэшту—лёнам. І авёс і лён былі добрыя і сяляне другіх пасёлкаў узялі прыклад і пачалі сеяць так, як аграном і ўраджай значна ўзьняўся, асабліва на тым пасёлку, дзе быў паказальны пункт.

Ня гледзячы на тое, што зямлі далі ўсім роўна, як і хутарам, цяпер сяляне кажуць, што на пасёлку лепш таму, што ўсе сяляне пасёлку могуць купіць малатарню і іншыя прылады для свае гаспадаркі.

Ян. Цяглоў.

БУДАЎНІЦТВА ПАШЫРАЕЦЦА.

Гомель, 26-XII. Зараз распачата вялікая праца на ўзьняцьцю ўраджайнасьці.

На фронце асьветы мы таксама маем посьпехі. Лік школ у акрузе павялічыўся. Новыя школы будуюцца ў розных селішчах акругі. Адчынены школы павышанага тыпу непасрэдна ў селішчах. Да дню дзесяцігодзьдзя БССР у Гомелі будзе закладзена новая школа, у розных селішчах адбудзецца адчыненьне новых школ. Вучобай ахоплена: у селішчах да 70 проц., у гарадох—да 95 проц. Дзецям беднаты выдаецца цёплая вопратка. Шмат увагі аддаецца пытаньню ліквідацыі няпісьменнасьці сярод сялян. Асыгнаваны значныя сумы на поўнае забясьпечаньне лікпунктаў. Сетка кіно-перасовак павялічана.

На вучастку аховы здароўя працоўных маюцца вялікія посьпехі. Зараз можна адзначыць значнае зьмяншэньне зварочваньня сялян да розных бабак і знахарак. У далёкіх селішчах адчынены лекавыя пункты. У асобных селішчах сяляне за свой кошт утрымліваюць койкі для хворых. Мэдыцынская дапамога ў акрузе наблізана да насельніцтва. Пабудаваны новыя бальніцы ў Навабеліцы, Горвалі і ў іншых мясцовасьцях. Сетка дзіцячых ясьляў карыстаецца давер'ем сялянак.

Наогул сацыялістычнае будаўніцтва ў акрузе расьце, пашыраецца і мацнее. Пагэтаму працоўныя Гомельшчыны асабліва ўрачыста рыхтуюцца да сьвяткаваньня 10-годзьдзя БССР. Працоўныя адмовіліся ад сьвяткаваньня рэлігійных сьвят, замяніўшы іх сьвяткаваньнем 10-годзьдзя БССР.

Н—в.

Крахмальныя заводы ў калгасах БССР.

Па пастанове Белкалгассаюзу крахмальныя заводы ў гэтым годзе будуць будавацца ў наступных калгасах БССР: „Дняпроўская камуна“—Віцебскай акругі, з перапрацоўкай да 120000 пудоў бульбы ў год. Крэдыту на пабудову адпушчаецца 50000 руб. з разьлікам, што там маюцца ўжо будынкі для скарыстаньня пад завод.

У камуне „Красная Заря“, Магілёўскай акругі [illegible]

Завод бульба-цёрачны ў кусьце арцеляў „Зайег“, „Плуг“, „Труд“ і „Хаўрус“—Бабруйскай акругі,—з месцам пабудовы ў арцелі „Зайег“,—з перапрацоўкай да 70-80.000 пудоў бульбы ў год, з пераводам туды крэдыту на пабудову—40000 р.

Завод у с.-г. арцелі імя Вароўскага, Бягомльскага р-ну, Менскай акругі—з пераводам крэдыту туды на пабудову 50000 р.

Самаабкладаньне пашло на вызначаныя мэты.

Па Сьмілавіцкаму сельсавету налічана 2371 р. 85 к. самаабкладаньня. 3 79 [illegible] 69 к. [illegible] 2083 р. 61 к. і [illegible] 183 р. 55 к.

[illegible]

Ан. Бялевў.

Будзе праведзена каналізацыя.

Гомель, 24-XII. [illegible]

Рабочыя едуць у вёску.

Гомель, 24-XII. [illegible]

На мітынг-пераклічку.

Гомель, 24-XII. Ініцыятыва рабочых заводу «Пралетары» аб мітынге-пераклічцы выклікала вялікі рух мас, натхнёных адным парывам—узацоўваць пралетарскую дыктатуру, даць адпор клясава-варожым сілам.

Рабочыя заводу «Двигатель Революции», фабрыкі «Везувий» прынялі выклік рабочых заводу „Пралетары“. Рабочыя заявілі: будзем самі прымаць гарачы ўдзел у перавыбарах саветаў, зробім выклікі рабочым і іншых прадпрыемстваў і дапаможам сялянскай беднаце і батрацтву абраць гэткія саветы, якія-б сапраўды абаранялі іх інтарэсы.

Рабочыя вылучаюць дэлегацыі для праводзеньня мітынгаў-пераклічак на іншых прадпрыемствах.

Напярэдадні перавыбараў саветаў.

Прыклад клясавае барацьбы.

(Рудзянскі сельсавет, Ветрынскага раёну, Полаччына).

[illegible]

Розныя кампаніі (пазыка, самаабкладаньне, падатак) праводзіліся з вялікім посьпехам і дапамогай,—кажа прадстаўнік ад мясцовай партячэйкі тав. Лебедзеў.

— З дапамогай сельсавету мы наладзілі працу меліярацыйнага таварыства,—кажа селянін з вакольнай в. Кутняны.

[illegible] я згодзен. Але-ж у кожным статку ёсьць ваўкі, якія толькі любяць зьвішчаць, а працаваць не...

Вось што высоўвае, забараняе беднята, а заможнікі і самагоншчыкі выступаюць супроць.

Гэты маленькі малюнак яскрава кажа аб клясавай барацьбе ў вёсцы.

Тарас Варзіла.

Кулакоў у сельсавет ня пусьцім

(1-ы прыгарадны сельсавет, Менск).

У нашым сельсавеце налічваецца 13 кулацкіх гаспадарак. Цікава адзначыць, што за ўсе гады існаваньня савецкай улады іх ніводнага разу не пазбавілі выбарчага права. Ня толькі не пазбавілі, але яны яшчэ паўсюды ігралі першую скрыпку: заможнікі былі ў с-гасп. крэдытнай кааперацыі, былі яны ў кіруючым складзе спажывецкай кааперацыі і ў іншых установах сельсавету.

Зразумела, пры такім становішчы беднаце было кепска, бо заможнікі клапаціліся больш аб сабе, а беднаце ў галіне ільгот па сельска-гаспадарчаму падатку, страхоўцы, у адтрыманьні лесу і г. д. заставаліся, як кажуць, «рожкі ды ножкі».

Беднята абуралася супроць заможнікаў, але выступіць супроць іх баялася, бо яны займалі ўсе камандныя высоты ў сельсавеце.

Зараз па нашаму сельсавету ідзе падрыхтоўка да справаздачна-перавыбарчай кампаніі. Складаюцца сьпісы асоб, якія пазбаўлены выбарчага права і ў гэты сьпіс унесены ўсе кулакі. Зразумела—гэтае заможнікам не падабаецца і яны пачалі праводзіць сваю «прадвыбарчую кампанію». Кулакі ходзяць па хатах і вядуць гутаркі на тэму, што сельсавет сялян душыць.— «Раней», кажуць яны,—«мы самі кіравалі ў сельсавеце, кааперацыі і іншых арганізацыях, а зараз нам прыслалі камуністых, якія нашых думак ня выконваюць».

Кулакі вядуць сваю «кампанію» і асабліва ў гэтай галіне адзначаецца самы заможны—Юрэвіч Вітольд. Але беднята сьмяецца з іх і вельмі задаволена, што «прыхільнікаў беднаты» пазбаўляюць права голасу.

— Раней мы іх баяліся, бо яны былі ў нашым сельсавеце ўлада, а зараз атрымалі „па шапцы“ і няма чаго іх слухаць,—кажа сялянская беднята.—Няхай,—кажуць яны, супакояцца, у сельсавет кулакоў ня пусьцім.

Пры сельсавеце ўжо праведзены сходы жанчын-дэлегатак і груп беднаты. З 1 да 15 студзеня ў нашым сельсавеце будуць праводзіцца сходы беднаты і жанчын для абгаварэньня справаздачы і вызначэньня кандыдатур у сельсавет. Сама справаздачная кампанія распачнецца з 20 студзеня і скончыцца 10 лютага, а пасьля будуць праводзіцца перавыбары.

Мясцовай ячэйцы партыі і вясковаму актыву трэба памятаць, што кулакі так проста сваіх пазіцый не здадуць і ўсялякімі спосабамі будуць спрабаваць пралезьці ў сельсавет. Вось чаму трэба яшчэ больш увагі зьвярнуць на аб'яднаньне беднаты. Толькі пры гэтых умовах „прадвыбарчая кампанія“ заможнікаў будзе правалена.

Мясцовы.

Беднята пераможа.

(Лядненскі р., Аршаншчына).

Раённая партыйная арганізацыя ўжо да гэтага часу даўно разгарнула шырокую працу на праводзеньні кампаніі перавыбараў сельсаветаў.

Пытаньне аб перавыбарах с.-саветаў ужо абгаварвалася на райпартсходзе, на канфэрэнцыі камсамольцаў раёну і нарадзе груп беднаты, а таксама і на дэлегацкім сходзе раёну.

Там, дзе маюцца населёныя месцы, будуць праведзены жаночыя сходы і сходы беднаты аб падрыхтоўцы апошніх да перавыбараў саветаў.

І ўжо зараз мы маем некаторыя вынікі. На вёсках праводзяцца справаздачы старшынь с.-саветаў аб іх праробленай працы за 2 мінулыя гады.

Беднякі адкрыта выступаюць супроць кулакоў, якія ўсімі мерамі імкнуцца ўцягнуць у саветы „сваіх надзейных людзей“—кулакоў.

Высоўваюцца і абгаварваюцца кандыдатуры беднякоў у с.-саветы. І ў надыходзячыя перавыбары спадзяёмся, што «надзейных» людзей—кулакоў не дапусьцім. Беднята дасьць належны адпор выступленьню клясавага ворага.

Мак—скі.

Перадвыбарчае спаборніцтва.

Гомель, 26-XII. Мітынг-пераклічка раскачаў, абудзіў ініцыятыву працоўных. На прадпрыемствах пытаньне праводзеньня кампаніі перавыбараў саветаў надаецца максымальная ўвага. Рабочыя будаўнікі выклікалі на спаборніцтва будаўнікоў з Менску.

Рабочыя сьпірытусова-гарэлачнага заводу выклікалі на спаборніцтва рабочых заводу „Красный Химик“. Калгасы акругі таксама пачалі паміж сабой пераклічку. Рабочыя на сходах заяўляюць аб 100 проц. яўцы на справаздачна-перавыбарчыя сходы, вылучаюць прадстаўнікоў для камандыраваньня ў селішчы акругі.

На многіх прадпрыемствах, арцелях вынесены пастановы, каб адпрацаваць дзьве гадзіны для стварэньня фонду па праводзеньню перавыбарчай кампаніі.

Як ня трэба рабіць.

(Лагойскі раён, Менская акругі).

Па раёну шырока разгорнута справаздача РВК і сельсаветаў. За два гады многа чаго зроблена як РВК, так і сельсаветамі. Пабудавана падраённая бальніца ў с. Янушкевічах і дзьве двухкамплектныя школы: адна ў в. Гасьцілавічах, а другая ў в. Бяседах, адчынена 8 камплектаў школ, адчынены 2 хаты-чытальні, праведзена абрэзка хутароў, землеўпарадкаваны 3 сельсаветы, арганізаваны 4 калектыўныя гаспадаркі і г. д.

Сяляне на сходы ідуць ахвотна, прымаюць актыўны ўдзел у справаздачах, задаюць пытаньні і выказваюць свае думкі.

Амаль па ўсіх пунктах саветаў па справаздачах выносяцца рэзалюцыі аб здавальняючай рабоце як РВК, так і сельсаветаў, апрача Лагойскага, які як па рабоце, так і па справаздачы стаў на апошняе месца.

Справаздача яго рабілася ў нардоме м. Лагойску. Прышло да 400 чалавек. Адчыняецца сябра прэзыдыуму Сьвідэрскі. За 2 гады тут зьмяніліся 3 старшыні, а чацьверты яшчэ не ўвайшоў у курс спраў, ды і ўвесьці яго цяжка, бо малапісьменны.

Справаздача вядзецца вяла і ціха. Выбаршчыкі ў большасьці і займаюцца сваімі размовамі і ні на адзін пункт дакладу не звярачваюць увагі. Прэзыдыум прабуе сьпыніць гоман, але яму не ўдаецца нічога зрабіць.

Па сканчэньні першага дакладу выходзіць дакладчык ад рэвкамісіі. Яму ўдаецца трохі спыніць размову аўдыторыі. Па сканчэньні справаздач даюцца пытаньні, на якія даюцца адказы нездавальняючыя. На многа пісьмовых пытаньняў адказаў ня дадзена.

У прамовах выказваюцца дзесятак чалавек. Яны кажуць, што савет ня быў гаспадарным, бо ня ўмеў разумна зрабіць ніводнай справы.

Дарогі папраўляліся ня там, дзе трэба і ня так, як належыць. Грошай выдавалася многа, а карысьці рабілася мала. Грашовая частка вялася дрэнна. Дакуманты на выдаткі рабіліся, але па іх ня можна нічога зразумець.

Надта ўжо дапёк жыхарам Лагойскі савет разбурэньнем лазьні. Старую ён расьцягаў, а для новай зрабіў толькі падмуроўку. Страху і кроквы ад старой лазьні расьцягалі суседзі на дровы. Цэглу ад старой лазьні прадалі, а пасьля прададзеную цэглу куплялі і плацілі ўдвая даражэй.

Стары Казюкевіч з абурэньнем казаў, што ў дрэннай рабоце савету вінават РВК. Калі ён ня ўбачыў, што робіцца ў яго пад носам, то чаго-ж ад яго можна чакаць далей у кіраўніцтве саветамі...

Па справаздачы выносіцца пастанова: сельсавет працаваў дрэнна, а рэвкамісія добра, бо своечасова звярачвала ўвагу на недахопы, але савет ня лічыўся з яе прапановамі.

Я. Сапрык.

С. АГУРСКІ.

ТРЫ ЭТАПЫ Ў РАЗЬВІЦЬЦІ КАМПАРТЫІ БЕЛАРУСІ.

(Да дзесяцігодзьдзя 1-га зьезду КП(б)Б).

27-31-га сьнежня 1918 году ў Смаленску адбываўся першы зьезд камуністычнае партыі Беларусі, які агаласіў Беларусь самастойнаю Савецкаю Сацыялістычнаю Рэспублікаю. У сучасны момант мы сьвяткуем юбілей з моманту ўхвалы гэтае пастановы,—пастановы, якая адкрыла новую старонку ў гісторыі працоўных мас нашае краіны.

Як камуністычная партыя Беларусі, КП(б)Б магла вызначацца толькі ад часу заснаваньня самастойнае БССР, але зараджэньне бальшавіцкага руху ў нашай краіне належыць ад перыяду больш раньняга. Гісторыя бальшавізму ў Беларусі пачынаецца адначасова з агульнай гісторыяй бальшавізму ў Расеі. Першы зьезд КП(б)Б ужо быў трэцім этапам у разьвіцьці камуністычнае партыі ў Беларусі.

Пачатак першага этапу адносіцца да 1903 г., калі пасьля другога зьезду РСДРП у цэлым шэрагу гарадоў і мястэчак Беларусі ўзьнікаюць іскраўскія групы. Да 1904 году гэтыя групы ўтвараюць два аб'ядноўваючыя абласныя партыйныя цэнтры: Паўночна-Заходні абласны Камітэт РСДРП і Палескі Камітэт РСДРП. З гэтых камітэтаў вышлі першыя бальшавіцкія групы, якія ў эпоху рэвалюцыі 1905 г. разгарнулі шырокую працу сярод рабочых і сялян і вялі ўпартую барацьбу супроць апартунізму і нацыяналізму «Бунду», „Беларускае Сацыялістычнае Грамады“ і інш. дробна буржуазных нацыяналістычных партый. Адсутнасьць ці амаль поўнае адсутнасьці прамысловага пралетарыяту ў нашай краіне і нацыянальна-прыгнечваючай палітыкі царскага ўраду, карысталіся тады вялікім уплывам на рабочыя і рэвалюцыйныя масы.

У 1906 г. Паўночна-заходні абласны камітэт ператварыўся у «Саюз РСДРП Літвы і Беларусі». Абодва цэнтральныя партыйныя органы—Палескі Камітэт і «Саюз РСДРП Літвы і Беларусі»—выказалі актыўную партыйную дзейнасьць да самага пачатку імпэрыялістычнае вайны з некаторымі перапынкамі ў годы рэакцыі.

У першы этап разьвіцьця бальшавізму ў Беларусі выхавалася даволі значная група вядомых партыйных працаўнікоў, як напр., Н. Н. Крэсьцінскі, Леў Уладзіміраў Сольц, Разоўскі М. І. Фрумкін, Юрэнеў, Хатаевіч, браты Беленькія і шмат іншых.

Імпэрыялістычная вайна, з самага пачатку якой Беларусь зрабілася арэнай сусьветнае бойні на ўсходнім фронце, зусім зруйнавала і без таго слабую ў эканамічных адносінах Беларусь. Зьнішчэньне беларускіх гарадоў і вёсак, выклікаўшае масавы рух уцекачоў, прывяло да поўнага падрыву эканамічнага жыцьця і разгрому рэвалюцыйных арганізацый у Беларусі. Гэтым заканчваецца першы этап у разьвіцьці бальшавізму ў Беларусі.

Другі этап пачынаецца пасьля Лютаўскае рэвалюцыі, калі адраджаюцца рэвалюцыйныя арганізацыі, у тым ліку і бальшавіцкія. У некаторых мясцох на чале адроджаных бальшавіцкіх груп сталі старыя мясцовыя партыйныя дзеячы, якія вярнуліся з высылкі і астрогаў, але ў цэнтры бальшавіцкага руху стала партыйная выпрабаваная група партыйных працаўнікоў з арміі, якія, дзякуючы вайне, былі закінуты на Заходні фронт. У памянёнай групе былі таксама таварышы, як М. Фрумкін, А. Ф. Мясьнікоў, В. Кнорын, Калмановіч, Ксенафонтаў, Любімаў, Фамін, Ляндэр, Позэрн, Крывашэін, Іваноў і інш. Гэтыя таварышы ў першыя дні Лютаўскае рэвалюцыі сталі на чале Менскага Савету рабочых і салдацкіх дэпутатаў і кіравалі ўсім рэвалюцыйным рухам у Беларусі і на Заходнім фронце. У красавіку 1917 г. у Гомелі аднаўляецца Палескі Камітэт РСДРП, у чэрвені бальшавіцкі камітэт утвараецца ў Менску, які стаў хутка кіраўнічым партыйным цэнтрам у Беларусі і на Заходнім фронце. У канцы чэрвеня 1917 г. Менскі камітэт пачынае выдаваць штодзённую бальшавіцкую газэту «Зьвязду», якая распаўсюджвала бальшавіцкія баявыя лёзунгі сярод міліённае арміі Заходняга фронту. «Зьвязда» карысталася вялікаю папулярнасьцю сярод салдацкае масы. На 18-м нумары яна была зачынена ўрадам Керанскага за „небясьпечную, злошкодную і разлагаючую агітацыю“. Але на месца зачыненае «Зьвязды» пачынае выходзіць „Молат“, які яшчэ з большым посьпехам вёў справу, пачатую «Зьвяздой». Таксама як і «Зьвязда», «Молат» быў хутка зачынен. Але на месца «Молата» пачаў выходзіць трэці бальшавіцкі орган «Буравесьнік». Першы бальшавіцкі друк у Беларусі ў 1917 г. адыграў вялізную ролю ў падрыхтоўцы мас да Кастрычнікавага перавароту.

У першых лічбах верасьня 1917 г. адбылася першая абласная і франтавая партыйная нарада РСДРП (бальшавікоў). 15 верасьня адчынілася першая канфэрэнцыя РСДРП бальшавікоў Паўночна-Заходняе вобласьці і Заходняга фронту. Першая канфэрэнцыя аднавіла Паўночна-заходні абласны камітэт, які стаў кіраўнічым партыйным цэнтрам у Беларусі і на Заходнім фронце.

5 кастрычніка 1917 году адчынілася другая Паўночна-заходняя абласная партыйная канфэрэнцыя. На ёй было прадстаўлена звыш 50.000 арганізаваных членаў партыі і спачуваючых, галоўным чынам, франтавікоў. Другая канфэрэнцыя адкрыта паставіла пытаньне аб захопе ўлады і з гэтай мэтай выпрацавала плян арганізацыі мас да ўтварэньня Кастрычнікавага перавароту.

Надышлі Кастрычнікавыя дні. Пад кіраўніцтвам Паўночна-заходняга абласнога камітэту РСДРП(б) савецкая ўлада агалашаецца ва ўсіх гарадох і мястэчках Беларусі. Паўночна-заходні камітэт не дапускае пасылкі контр-рэвалюцыйных часьцей на Маскву і Петраград. Дзякуючы дзейнасьці Паўночна-заходняга абласнога камітэту, вялізная армейская маса Заходняга фронту рашуча падтрымала Кастрычнікавую рэвалюцыю.

26 кастрычніка 1917 году з Менскай турмы пад кіраўніцтвам Паўночна-заходняга камітэту былі вызвалены палітзьняволеныя салдаты, з якіх склаўся «Першы рэвалюцыйны полк імя Менскага Савету». Гэты полк пасьля быў адной з вайсковых частак, паклаўшых пачатак Чырвонай арміі.

У часе Кастрычнікавай рэвалюцыі Паўночна-заходні абласны камітэт РСДРП (бальшавікоў) кіраваў усёй арміяй Заходняга фронту. Першым галоўнакамандуючым быў тав. Каменшчыкаў, пасьля яго галоўнакамандуючым стаў тав. Мясьнікоў. На долю Паўночна-заходняга камітэту выпала таксама і заключэньне замірэньня з немцамі на Заходнім фронце.

Паўночна-заходняму камітэту прышлося ўвесь час весьці ўпартую барацьбу супроць дробна-буржуазных партый: «Бунда», меншавікоў, эсэраў, «Беларускай сацыялістычнай Грамады», якія ў перыяд паміж лютым і кастрычнікам ішлі сумесна з буржуазеяй і ўсімі сіламі стараліся затрымліваць працэс рэвалюцыянізаваньня мас. У часе Кастрычнікавай рэвалюцыі памянёныя партыі адкрыта перайшлі ў лягер контр-рэвалюцыі. Уплыў бальшавіцкай партыі ў першы перыяд Кастрычнікавай рэвалюцыі быў такі вялікі, што час выбараў у Устаноўчы сбор за бальшавіцкі сьпіс № 9 было пададзена па Беларусі і Заходняму фронту каля 2/3 усіх галасоў, у некаторых-жа мясцох, напрыклад, у заходняй частцы Менскай губ., нават і 90 проц. усіх галасоў.

Так разьвіваўся бальшавіцкі рух у нашым краі, пакуль немцы ў канцы лютага 1918 г. не акупавалі Беларусь.

Пасьля акупацыі Беларусі нямецкімі імпэрыялістамі Паўночна-заходні абласны камітэт перанесен быў у Смаленск. Са складу незанятых немцамі тэрыторый Беларусі ўлетку 1918 году арганізавалася Паўночна-заходняя абласная камуна.

Дзейнасьць Паўночна-заходняга абласнога камітэту ў часе нямецкай акупацыі праходзіла, галоўным чынам, у двух напрамках: 1) па ўзмацненьню савецкай улады ўнутры Паўночна-заходняй камуны і 2) па арганізацыі і кіраўніцтву падпольным бальшавіцкім і партызанскім рухам у акупаваных мясцовасьцях.

У перыяд нямецкай акупацыі ў мэтах стварэньня адзінага кіраўніцтва бальшавіцкімі падпольнымі арганізацыямі быў арганізаваны краёвы Камітэт Кампартыі Літвы і Беларусі. Камітэт кіраваў барацьбой супроць акупантаў і контр-рэвалюцыйнай беларускай Рады, якая дзякавала Вільгэльму „за вызваленьне Беларусі ад ярма бальшавікоў“.

3 лістапада 1918 г., у сувязі з узмацненьнем савецкай улады ўнутры краіны, а таксама ў сувязі з нямецкай рэвалюцыяй, пачынаецца новая старонка ў гісторыі бальшавіцкай партыі Беларусі. Пасьля кірэрынуцця манархіі ў Нямеччыне касуецца Берасьцейскі мір; нямецкая армія пакідае Беларусь і Чырвоная армія займае адзін горад за другім, усюды ўстанаўляючы савецкую ўладу. У гэтыя гістарычныя дні наша партыя атрымлівае магчымасьць ажыцьцявіць сваю нацыянальную палітыку: ствараецца цэлы шэраг самастойных савецкіх рэспублік, узьнікае і БССР. 27-31 сьнежня ў Смаленску адбылася 6-я Паўночна-заходняя абласная канфэрэнцыя РКП(б), якая агаласіла Паўночна-заходнюю камуну самастойнай Беларускай Савецкай Рэспублікай. У сувязі з гэтым 6-я канфэрэнцыя абвясьціла сябе першым зьездам КП(б)Б. З гэтага гістарычнага акту пачынаецца трэці этап у разьвіцьці бальшавіцкай партыі Беларусі.

Пасьля агалашэньня самастойнай Беларускай Савецкай Рэспублікі і арганізаваньня КП(б)Б паўстае задача правесьці ў жыцьцё прынцыпы нацыянальнай палітыкі—поўнасьцю вызваліць вякамі прыгнечаныя народнасьці Беларусі. Перад партыяй і савецкай уладай паўстала задача аднавіць Беларусь, якая была зруйнавана ў часе імпэрыялістычнай вайны, і ўзьняць яе на больш высокую эканамічную і культурную ступень, абудзіць беларускія працоўныя масы да новага творчага жыцьця.

Але першыя спробы маладой Савецкай Беларускай Рэспублікі, накіраваныя да будаўніцтва новага жыцьця, былі прыдушаны белапольскімі бандамі, акупаваўшымі ў жніўні 1919 году Беларусь. У перыяд белапольскай акупацыі цэнтр партыйнай дзейнасьці ў Беларусі зноў перанесен у Смаленск. Паўночна-заходняму абласному камітэту прышлося і ў гэты раз кіраваць падпольнай барацьбой супроць новых акупантаў, зруйнаваўшых і спустошыўшых гарады і вёскі Беларусі і патокамі крыві рабочых і сялян заліўшых усю Беларусь. Толькі пасьля другога вызваленьня Беларусі кампартыя і савецкая ўлада атрымалі магчымасьць распачаць гаспадарчае і культурна-нацыянальнае будаўніцтва. Пасьля ліквідацыі ваенных франтоў удалося дасягнуць у гэтых галінах максымальных вынікаў.

У сучасны момант, калі мы сьвяткуем дзесяцігадовы юбілей існаваньня БССР, нам трэба памятаць, што толькі дзякуючы таму, што камуністычная партыя на працягу доўгіх год выпрацоўвала правільную лінію ў адносіне нацыянальнага пытаньня, зьявілася магчымасьць для народаў, якія былі прыгнечаны ў царскай Расеі, пачаць будаваць жыцьцё на новых сацыялістычных пачатках.

Трэці этап у гісторыі камуністычнай партыі Беларусі — этап вялікіх баёў з унутранай і надворнай контр-рэвалюцыяй—тэмп часовых паражэньняў і вялікіх перамог на ўсіх франтах барацьбы і творчасьці. Але адной з важнейшых рысаў трэцяга этапу зьяўляецца правільнае вырашэньне нацыянальнага пытаньня, падняцьце рэшткаў прыгнечаных народаў да актыўнай і самастойнай творчасьці. У братэрскім аб'яднаньні народаў Саюзу ССР ствараецца ў розных нацыянальных формах новая інтэрнацыянальная пралетарская культура.

Вось тры асноўныя этапы пройдзеныя кампартыяй Беларусі ў яе дзесяцігадовай гісторыі.

ЖЫЦЬЦЁ І ПРАЦА АСЬВЕТНІКА.

Вывучэньне пэдпрактыкі.

У сучасны момант справе вывучэньня пэдагагічнай практыкі нашы мэтадычныя арганізацыі павінны аддаць асаблівую ўвагу.

Да гэтага часу школы атрымалі прыкладныя схемы і формы працы, ёсьць стабілізаваныя праграмы і хоць, праўда, у нязначнай колькасьці прыстасаваныя падручнікі.

Дзеля вывучэньня таго, наколькі ўсё гэта сапраўды адпавядае мэтам і задачам нашай навучальна-выхаваўчай справы і наколькі гэта прыстасавана да нашай школьнай сапраўднасьці, нашаму навукова-мэтадалёгічнаму камітэту неабходна мець пад рукамі поўны матар'ял, матар'ял практыкі месц. А каб мець такі матар'ял, неабходна сыстэматычна зьбіраць яго.

Спробы зьбіраць такі матар'ял былі і зараз ёсьць, але гэтыя спробы ня ідуць далей запросінаў настаўніцтва пісаць аб працы ў органы нашага друку. Гэтага вельмі і вельмі мала, бо звычайны настаўнік, а часамі і першапачатковае настаўніцкае аб'яднаньне ня зможа сканцэнтраваць сваёй увагі на тых момантах навучальна-выхаваўчай працы, якімі найбольш цікавіцца мэтадалёгічны камітэт. Ды і наогул настаўніцтва вымагае поўнай дэталёвай устаноўкі адносна штодзённага ўлёту і ацэнкі сваёй працы.

У зьвязку з гэтым навукова-мэтадалёгічнаму камітэту неабходна скласьці і размножыць схему, якая ахоплівала-б усе формы, віды, мэтады і моманты навучальна-выхаваўчай працы і якая давала-б поўную ўстаноўку, поўны крытэрый у ацэнцы сваёй працы настаўніцтвам. Настаўніцтва ў працэсе штодзённай сваёй працы рабіла-б заўвагі, якія ў выніку навучальнага году ці паўгодзьдзя склалі-б поўны каштоўны матар'ял. Ніжэйшыя мэтадычныя арганізацыі сыстэматызавалі-б яго і дасылалі-б у Н.М.К. пасьля сканчэньня навучальнага году.

Як спробу, наша мэтадычнае раённае бюро (Чавусы, Маг. акр.) склала такую схему, якая, вядома, ня можа прэтэндаваць на належную дасканаласьць. Гэта схема наступная:

1. Пляніраваньне:

а) ці ёсьць неадпаведнасьці ў схеме пляніраваньня і якія;

б) якія моманты навучальна-выхаваўчай працы не ахоплены;

в) ці былі няўвязкі ў часе і разьмеркаваньні праграмнага матар'ялу;

г) падрабязныя гадавы арыентыровачны ці паўгадавы плян;

д) вызначаць даты ці проста дні, толькі для комплексаў, ці і для тэм.

2. Праграмы:

а) ці ёсьць перагрузка і якім канкрэтна матар'ялам;

б) якога матар'ялу не хапае;

в) ступень паступовасьці матар'ялу;

г) ці рабіліся вынясы; калі рабіліся, дык якія;

д) ці ёсьць неабходнасьць перамяшчэньня матар'ялу па гадох навучаньня.

3. Падручнікі (па кожнаму):

а) паступовасьць матар'ялу;

б) дастатковасьць яго; калі не хапае, дык якога;

в) адпаведнасьць матар'ялу ў сэнсе зьместу, стылю і паўнаты;

г) наколькі матар'ял адпавядае мэтаду заняткаў.

4. Мэтады.

а) мэтад навучаньня грамаце—які і якія перашкоды;

б) які пераважае мэтад у занятках наогул і што перашкаджае ўвядзеньню актыўных мэтадаў.

5. Грамадзка-карысная праца:

а) віды грамадзка-карыснае працы, якія практыкаваліся;

в) адносіны насельніцтва да кожнага з іх;

г) якія з іх найбольш сябе апраўдалі.

А. Дабравольскі

г. Чавусы.

Грамадзка-карысная праца Юравіцкай 7-мігодкі.

(Полацкі раён).

Месца знаходжаньня 7-мігодкі ў глухім кутку раёну (былы маёнтак Ка- [illegible]

Уся праца вядзецца толькі на добраахвотных пачатках як настаўнікамі [illegible]

[illegible] ... цаць не менш 2-х лекцый, што на ліку 8 настаўнікаў складае ў год да 64 лекцый і дакладаў у год.

Праца на вёсцы ў школе, а таксама кампанейскія выхады, сюды, вядома, не ўваходзяць, як напр., праводжаньне сходаў па перавыбарах саветаў, сходаў бедняты, самаабкладаньне, жаночых дэлегацкіх сходаў і г. д.

Над адной з самых глухіх і цёмных вёсак школа ўзяла шэфства, дзе адчынена школай-жа чытальня і штодзённа праводзіцца праца і вучнямі старэйшых груп і настаўнікамі.

[illegible] ... с.-с., нарзасядацелем суда, у кааперацыю, па прафсаюзнай лініі і г. д.

Часта грамадзкая праца адымае ад настаўнікаў не толькі вольны ад школьных заняткаў час, але і патрэбны адпачынак. І ўсё-ж—ні слова скаргі. І настаўнікі і вучні ідуць на працу ў кожную вольную ад сваіх школьных заняткаў хвіліну, каб даказаць, што савецкі настаўнік і вучань ня толькі працуюць у сьценах школы, але нясуць сьвет і за сьцены яе, робячы гэтым культурны пераварот на вёсцы.

Стары сельнор.

Школа—асяродак культуры на вёсцы.

[illegible]

Слуцкая прафтэхшкола.

[illegible]

Толькі з 1923 году пачынаецца ўзмацненьне і рост школы. З аднаго домiку для цэху металю і невялічкай кузьні школа ўзрасла да пасёлку. За гэты час набудован цэх дрэва, памяшканьне пад інтэрнат на 30 чалавек і пашыран цэх мэталю. Цэх мэталю механізаваны і ў ім пастаўлены невялічкі рухавічок, якім прыводзяцца ў рух усе станкі.

Школа сваімі вырабамі зацікавіла не толькі гарадзкое насельніцтва, але і вёску. Ёсьць выпадкі, што сяляне прыяжджаюць за 80 вёрст, каб заказаць арфу ці што іншае ў школе.

У далейшым неабходна набудаваць сушылку і пашырыць кузьню—гэта дасьць магчымасьць прымаць больш заказаў і выпушчаць больш вырабаў.

Матвеенц.

Дапамагаем школьнай беднаце.

(Узьдзенская беларуская сямігодка, Мен. акр).

У Вузьдзенскай беларускай сямігодцы ў большасьці вучыцца сялянская бедната акаляючых вёсак. Жаданьне вучыцца да таго вялікае, што дзеці за дзесяць, за пятнаццаць і больш вёрст што-дня ходзяць у сямігодку. Хадзіць так далёка ў школу нялёгка. Асабліва цяжка гэта дзецям сялянскай бедноты, якія ня маюць добрай вопраткі, абутку, а ў бацькі падчас няма яшчэ і каня, каб падвезьці вучняў у школу.

Пытаньне дапамогі бяднейшым вучням школы стала на першай чарзе. У працы нашай школы з пачатку 1928-29 навучальнага году і зараз у гэтай справе мы маем наступныя дасягненьні:

адрамантаваны і абсталяваны інтэрнат пры сямігодцы, самы будынак інтэрнату пашыраны. Дзеля гэтага дзьве клясы сямігодкі (3 і 4) пераведзены на працу ў другую зьмену, а будынкі клясаў заняты інтэрнатам. Дзякуючы гэтаму зараз у інтэрнаце зьмяшчаецца каля 80 чалавек бяднейшых вучняў. У інтэрнаце ёсьць асобныя памяшканьні для хлапцоў і для дзяўчат.

Пры інтэрнаце арганізавана харчаваньне вучняў інтэрнату. Дзеці кожны дзень тры разы атрымліваюць харчаваньне—сьнеданьне, палудзень і ўвечары гарбату. Кожны з вучняў уносіць належную частку харчоў у агульны кацёл.

Час пасьля школьных заняткаў і ў вячэрні час вучні праводзяць у цёплых, асьветленых электрычнасьцю клясах, дзе яны рыхтуюцца да лекцый.

Дзеля нагляду за паводзінамі і выхаваньнем інтэрнатаўцаў, кожны дзень выдзяляецца дзяжурны настаўнік, які цэлыя суткі павінен быць у інтэрнаце. Дзяжурны настаўнік прысутнічае ў сталоўцы ў часе сьнеданьня, палудню і вячэры, сачыць за парадкам і прывучае вучняў да парадку. У часе вячэрніх заняткаў настаўнік прысутнічае ў клясах.

Кожны тыдзень вучні інтэрнату дарма ходзяць у лазьню. Гэтым дасягаецца чыстата ў інтэрнаце.

Зроблена ўмова з цырульнікам на танную стрыжку вучняў інтэрнату.

Апрача ўсяго гэтага, школа ўвесь час клапацілася і клапоціцца аб адшуканьні сродкаў на дапамогу беднаце вопраткай, абуткам і інш. У выніку школа здабыла на гэту справу 250 рублёў. За гэтыя грошы будзе куплена некалькі пар чаравікаў, якія будуць выданы бяднейшым вучням. Рэшта грошай будзе скарыстана на дармовае харчаваньне вучняў, якія больш за ўсіх маюць у гэтым патрэбу.

Селькор.

За культурны быт.

(Вёска Баршчоўка, Гом. акругі і раёну).

Культурна-бытавы паход ускалыхнуў нашую вёску, і ў гэтай справе галоўную ролю адыграла школа. Апрача ранішніку, сіламі вучняў быў пастаўлен у хаце-чытальні спэктакль, перад якім адзін з вучняў старэйшай групы зьвярнуўся да сялян з прамовай супроць бруду, п'янства і з заклікам да вучобы. Пасьля спэктаклю дзеці казалі адпаведныя вершы і сьпявалі. Уважліва слухалі дарослыя і пакідаючы хату-чытальню хвалілі добры вечар.

Для вучняў лікпункту і дэлегатак загадчык школы і фэльчар Борхаўскага лек. участку зрабілі асобныя даклады. Насьценгазэта своечасова высьвятляла галоўныя пытаньні паходу. У выніку сёй працы разгарнулася рашучая барацьба з брудам, узрос лік падпісчыкаў на газэты, шмат хто з дэлегатак узяўся за кніжку. Няхай ня ўсім магчыма наведвацца на заняткі ў лікпункт, але-ж патрабаваньне на лемантары і пісьмовыя прылады дзеля хатняй вучобы сьведчаць, што жанчыны зацікавіліся граматай. У далейшым яч. т-ва «Прэч непісьменнасьць» будзе дапамагаць тым, хто жадае вучыцца.

Школа вышукала сродкі і набыла машынку для стрыжэньня і рукамыйнік. У хатах вучні паставілі плявальнікі, пашырылася праца зьвеньняў «Санітар».

У плян паходу ўключаны і экскурсіі вучняў і піянэраў у сялянскія двары дзеля пашырэньня санітарна-гігіенічных звычак.

М. Альбіцкі.

Краязнаўства ў загоне.

(Рагачоў, Бабр. акр.).

Добрая пастаноўка краязнаўчае справы ў савецкай школе адыгрывае вялікую ролю.

У г. Рагачове ў сямігодцы № 4 не разумеюць гэтага.

Студэнты пэдтэхнікуму надумалі арганізаваць у гэтай школе краязнаўчы гурток, але адміністрацыя школы кажа, што няма месца для краязнаўчага гуртка, што ў іх перагрузка, што яны не могуць і г. д.

Ня лепш абстаіць справа і ў іншых школах г. Рагачову. Нават пэдтэхнікум і то кульгае ў гэтых адносінах.

Два гады краязнаўчы гурток Пэдтэхнікуму імкнецца зрабіць свой музэй, які меў-бы раённае значэньне. Сабралі розныя рэдкасьці, калекцыі і г. д. Урэшце, дабіліся маленькага пакойчыку пад музэй, але дырэктар тэхнікуму ня хоча даць грошай на дошкі для абсталяваньня музэю. 2 гады просяць яго, а ён і слухаць ня хоча.

Так Рагачоў разумее каштоўнасьць краязнаўства.

А. Каліна.

У прэзыдыуме Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР.

22 сьнежня 1928 году пад старшынствам тав. Хацкевіча адбылося чарговае пасяджэньне Прэзыдыуму Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР.

Разам з іншымі разгледжаны наступныя пытаньні:

АБ ВЫКАНАНЬНІ Ў БССР МАНІФЭСТУ ЮБІЛЕЙНАЙ СЭСІІ ЦВК САЮЗУ ССР.

Заслуханы даклад Народнага Камісарыяту Рабоча-Сялянскай Інспэкцыі і садаклады Наркамзему і Наркамасьветы аб выкананьні ў БССР маніфэсту ЦВК Саюзу ССР.

У выніку ажыцьцяўленьня маніфэсту, рабочая кляса і бяднейшыя колы сялянства і мясцовага насельніцтва БССР атрымалі шэраг палёгкаў і палепшаньняў у сваім матар'яльным і бытавым становішчы.

У бліжэйшыя дні пераводзіцца на 7 гадзінны працоўны дзень сярнікоўая фабрыка «імя 10 цігодзьдзя Кастрычніка» у гор. Рэчыцы. Павялічан лік вызваленых ад сельска-гаспадарчага падатку бяднейшых сялянскіх гаспадарак да 313.088 г. ё. амаль да 40 проц. усіх сельскіх гаспадарак на БССР, з якіх зьнята звыш 1.393.000 р. падатку, зьняты надоімкі па сельскагаспадарчым падатку з 26.493 гаспадарак. Адпушчана драўніны бяднейшаму сялянству дарэмна на суму 164.000 р.,—са скідкай на 36.000 р. і ў крэдыт на 50.000 руб.

Вызвалены ад аплаты за землеўпарадчыя работы ўсе калгасы і каля 13,000 бяднейшых гаспадарак на суму каля 160,000 руб. За 1927-28 г. надзелена бязьзямельных 3.800 двароў і 36.500 малазямельных двароў на плошчы 85.000 гектараў. Арганізован фонд у 500,000 руб. на крэдытаваньне бяднейшага сялянства на набыцьцё маёмасьці і арэнду зямлі ў асоб, якія не рассяляюцца за межы БССР. Зьнята надоімак па падатках (не лічачы сельска-гаспадарчага) пераважна з рабочых, служачых, саматужнікаў і мястэчковай бедноты з 23.680 платнікаў на суму звыш 132.000 руб. Павялічаны страхавыя фонды для інвалідаў вайны з 440.000 руб. да 770.000 руб., што дало магчымасьць павялічыць стаўкі пэнсіі на 20 проц., а таксама павялічыць і самую колькасьць забясьпечваемых.

У выніку абвешчанай амністыі, з значнай колькасьці асуджаных было поўнасьцю альбо часткова зьнята пакараньне.

Для распрацоўкі праэкту пастановы па заслуханаму дакладу прэзыдыум ЦВК арганізаваў камісію пад старшынствам т. Хацкевіча.

ПАЛАЖЭНЬНЕ ПРА ГАРАДЗКІЯ САВЕТЫ.

Прэзыдыум ЦВК зацьвердзіў палажэньне пра гарадзкія саветы. Гэтым палажэньнем прадугледжана новае пашырэньне праў гарадзкіх саветаў у галіне гаспадарчага і культурнага будаўніцтва і ўзмацненьне іх ролі, як масавай арганізацыі пралетарыяту.

АБ ЮБІЛЕЙНАЙ СЭСІІ ЦВК БССР.

Прэзыдыум ЦВК па дакладу Старшыні Цэнтральнай Камісіі па падрыхтоўцы сьвяткаваньня 10-годзьдзя абвяшчэньня БССР—т. Хацкевіча прыняў шэраг мерапрыемстваў па падрыхтоўцы і правядзеньні Юбілейнай Сэсіі ЦВК, прысьвечанай дзесяцігодзьдзю БССР. Сэсію ЦВК намеркавана правесьці з вялікаю ўрачыстасьцю.

Прэзыдыум ЦВК прыняў таксама да ведама пастанову Прэзыдыуму ЦВК Саюзу ССР аб выдзяленьні члена прэзыдыуму ЦВК СССР т. Угарава для паездкі, у якасьці прадстаўніка Саюзнага Ураду, у гор. Менск на ўрачыстую Юбілейную Сэсію ЦВК БССР.

АБ ГЭРОЯХ ПРАЦЫ.

Прэзыдыум ЦВК пастанавіў надаць годнасьць гэрояў працы т. т. Каліноўскаму, Зьмітру Міхайлавічу і Сурыну Аляксандру Пятровічу.

Тав. Каліноўскі—рабочы Добрушскай фабрыкі, працуе на фабрыцы 57 год, мае заслугі перад рэвалюцыяй; т. Каліноўскі зрабіў шэраг удасканаленьняў у лінавальных машынах.

Тав. Сурын—майстар Добрушскай фабрыкі; працуе ў папяровай прамысловасьці больш, як 45 год. За апошнія гады ўнёс цэлы шэраг прапаноў, якія далі вытворчасьці вялікую карысьць, ня гледзячы на свой стары ўзрост, прымае актыўны ўдзел у грамадзкай працы.

НАЗНАЧЭНЬНІ.

Тав. Адамайціс Я. А., у зьвязку з пераходам яго на сталую працу ў Маскву, аслабанён ад абавязкаў Народнага Камісара Гандлю БССР.

Тав. Аксючыц Н. Л. назначан Народным Камісарам Гандлю БССР.

Тав. Файнбург І. Л., у зьвязку з пераходам яго на судова-пракурорскую работу, аслабанён ад абавязкаў загадчыка арганізацыйнага аддзелу Прэзыдыуму ЦВК БССР.

Тав. Віленстовіч П. Г. адклікан са складу Вярхоўнага Суду БССР.

Тав. Конапаў Г. Ф. назначан членам Вярхоўнага Суду БССР.

КАСЫ АШЧАДНАСЬЦІ—У ВЁСКУ.

Пастаўленая партыяй і савецкаю ўладаю задача перабудовы на аснове апошніх дасягненьняў тэхнікі не толькі прамысловасьці, але і сельскае гаспадаркі, каб зрабіць яе больш выгоднаю, прыбытковаю, можа быць выканана толькі пры выдатку вялікіх дзяржаўных сродкаў—з аднаго боку, з другога—максымальнай мабілізацыі вольных грашовых накапленьняў сялянства, выкарыстоўваючы іх потым на справу аказаньня дапамогі сельскай гаспадарцы шляхам выдачы сельска-гаспадарчых машын, насеньня, арганізацыі калектыўных гаспадарак і г. д.

Як аказваецца дапамога сельскай гаспадарцы дзяржаваю, відаць нават з таго, што на справу адное кантрактацыі ў 1928-29 годзе маркуецца выдаць да 300 млн. руб. Наогул, выдаткі на сельскую гаспадарку велізныя, іх можна пакрыць толькі агульнымі сіламі дзяржавы і ўсіх працоўных, галоўным чынам, самога сялянства.

Лістападаўскі плenум ЦК своечасова адзначыў, што мабілізацыя сродкаў сялянскага насельніцтва спэцыяльна для мэтаў індустрыялізацыі сельскае гаспадаркі можа і павінна ажыцьцяўляцца ня толькі праз пазыкі, але і праз зьбіраньне паёў сельска-гаспадарчай і спажывецкай кааперацыяй праз касы ашчаднасьці і г. д.

Гэта пастанова павінна знайсьці свой адбітак у практычнай працы ўсіх грамадзкіх арганізацый гораду і вёскі, неадкладная задача якіх усю ўвагу зьвярнуць на ўцягненьне сялянскіх укладаў у касы ашчаднасьці.

Лічбы наяўнасьці сялянскіх зьберажэньняў у агульнай суме укладаў кас ашчаднасьці настолькі нязначныя, што патрабуюць рашучага павароту ў гэтай працы ў бок укараненьня дзейнасьці кас ашчаднасьці ў гушчу сялянскага насельніцтва. З 6.700.000 р. укладаў на 1 кастрычніка 1928 г. сялянскія ўклады складаюць каля 400000 руб. (у круглых лічбах); сума—нязначная, нікчэмная, калі ўзяць пад увагу сялянскае насельніцтва БССР. Калі параўнаць суму ўцягнутых сялянскіх укладаў у адносіне да сродкаў, якія выдаюцца сялянствам на самагон (7,5 мiлёнаў руб.), дык уклады ў касах ашчаднасьці ў адносінах да гэтае сумы складаюць толькі 0,56 проц.

Зусім бясспрэчна, што сярод усёе масы сялянства маюцца грашовыя накапленьні і іх трэба мабілізаваць, чаго-б гэта ні каштавала; патрэбна толькі цэнтр цяжару цяжкасьці працы кас ашчаднасьці перанесьці на вёску. Гэта ня значыць, што трэба спыніць працу ў горадзе. У горадзе ёсьць яшчэ зусім невядомыя і малавыпрабаваныя вучасткі працы ў гэтай галіне, аднак, у горадзе лягчэй мабілізаваць сродкі насельніцтва, асабліва членаў прафсаюзаў, якія ведаюць ужо выгаду для кас ашчаднасьці. Зусім іначай стаіць справа на вёсцы. Пададзеныя лічбы навочна пацьвярджаюць гэта. Пры сур'ёзнай працы па растлумачэньні выгад кас ашчаднасьці для ўкладчыкаў можна спадзявацца, што пастаўленая задача і ў адносінах вёскі будзе таксама вырашана з большымі вынікамі, чымся мы маем іх на сёньняшні дзень. У якасьці практычнага падыходу да вырашэньня гэтае задачы, можна парадзіць адзін з мэтадаў у галіне агітацыі за ашчадную справу, які дазваляў-бы рэальна адчуваць сутнасьць вырашаемага пытаньня. Ня трэба гаварыць аб малазразумелых і зусім незразумелых для сялян пытаньнях. Патрэбна ў кожнай асобнай мясцовасьці выбраць канкрэтныя выдаткі прапажы грошай у часе пажару, ці іншага няшчаснага здарэньня і па іх весьці растлумачальную кампанію. Гэтым мэтадам мы дасягнем таго, што, агітуючы за ашчадныя касы, зробім агітацыю зразумелай усяму сялянскаму насельніцтву. Немалаважную ролю для сялянства граюць таксама і проценты, якія выдаюцца на ўкладах. Хаваньне-ж грошай у кубышках ня толькі небясьпечна, але і няэтазгодна ні з асабістага, ні з дзяржаўнага боку.

Больш увагі працы касы ашчаднасьці на вёсцы! Гэтым ня толькі будзе нададзена магчымасьць хаваць вольныя сялянскія зьберажэньні ў надзейным і безапасным месцы, але і значна будзе палегчана дзяржаўная задача па выкарыстаньні ўсіх унутры-дзяржаўных магчымасьцяў, каб павялічыць рост і разьвіцьцё народнае гаспадаркі.

Зенчэнка.

Больш увагі старой паперы.

У сучасны момант па ўсяму Савецкаму Саюзу пачынае разгортвацца кампанія па збору старой паперы і ўсялякага папяровага хламу для папяровай прамысловасьці.

Па гэтаму пытаньню ўжо выдадзена спэцыяльная пастанова НК РСІ СССР, па якой усе цэнтральныя ўстановы і прадпрыемствы Саюзу і саюзных рэспублік, а таксама мясцовыя ўстановы і прадпрыемствы абавязаны падрыхтаваць да здачы Паперсындыкату, ці яго контр-агентам усю непатрэбную архіўную макулатуру.

Збор старой паперы папершае, значна скароціць імпарт цэлулёзы і драўнянай масы і, падругое, дасьць нам магчымасьць аслабаніцца ад папяровага хламу і атрымаць за яго поўную суму грошай.

А калі нам удасца сабраць макулатуру ў колькасьці звыш неабходнай папяровай прамысловасьці, дык можна будзе заняцца экспартам макулатуры за межы.

Што датычыцца выхаду добрай паперы з макулатуры, дык трэба адзначыць, што на 100 адзінках макулатуры атрымоўваецца 88 проц. паперы—гэта добры выхад прадукцыі.

З усяго гэтага відаць уся выгаднасьць і неабходнасьць заняцца зборам старой паперы. Вакол гэтай кампаніі неабходна сканцэнтраваць увагу ўсёй савецкай грамадзкасьці, неабходна стварыць поўную грамадзкую думку.

У далейшым неабходна стварыць збор паперы па ўстановах, магазынах, канцылярыях і г. д.

Архіўныя матар'ялы, якія ня маюць бясспрэчна навукова-гістарычнае каштоўнасьці і непатрэбны для апэрацыйнае працы ўстановы, павінны быць таксама падрыхтаваны да здачы папяровай прамысловасьці. Такім установам, як цэнтральнае архіўнае кіраўніцтва БССР, наркаматам і інш. буйным арганізацыям неабходна будзе пераглядзець у сябе ўсе архівы і ўсю непатрэбную макулатуру здаць.

Школы павінны таксама прыйсьці насустрэч гэтай кампаніі. Апошнія могуць даць значную колькасьць старой паперы.

Наогул, нагатоўку макулатуры можна з посьпехам разгарнуць па ўсёй БССР, таму што нагатавіцелі ўжо маюць падрыхтаваныя базы і склады для зборкі ануч. касьцей і г. д. Гэтыя базы і склады могуць з посьпехам заняцца і нагатоўкай макулатуры.

Управа Дзяржгандлю БССР ужо намеціла распачаць на мясцох кампанію па загатоўцы гэтай макулатуры ад арганізацый і насельніцтва.

Але трэба адзначыць, што да гэтага часу ў БССР на гэта пытаньне ня была зьвернута належная ўвага і пагэтаму неабходна зараз больш рашуча ўзяцца за гэтую справу.

Наркамгандлю ў бліжэйшыя дні склікае нараду зацікаўленых арганізацый, на якой будзе вырашан шэраг пытаньняў, зьвязаных з стварэньнем апарату па збору старой паперы, парадку збору і ўстанаўленьня цэн на папяровы хлам.

НАШЫ ФІНАНСЫ.

(Да 10-цігодзьдзя агалашэньня БССР).

10 год існаваньня Савецкай Беларусі адзначаюцца шэрагам вялікіх дасягненьняў у галіне нар. гаспадаркі і культуры рэспублікі.

Як вядома, фінансы ў савецкіх умовах складаюць непарыўную частку усёй гаспадаркі краіны.

Наш бюджэт, крэдыт, самым цесным чынам зьвязаныя з эканамічнымі і палітычнымі абставінамі Савецкага Саюзу і асобных Савецкіх рэспублік, адбіваюць вынікі нашай працы, нашы посьпехі.

Ад царскага строю ў Кастрычніку 1917 г. мы атрымалі зусім разбураную ў фінансавых адносінах сыстэму, бо грашовыя знакі (папяровыя грошы) якія выпушчаліся ў часе імпэрыялістычнай бойні ў аграмаднай колькасьці, былі абясцэнены, і падаткі, пошліны і іншыя даходы амаль што не пакрывалі выдаткаў дзяржавы па іх зьбіраньню.

У першы пэрыяд існаваньня савецкай улады ў годы ўпартай барацьбы за дыктатуру пралетарыяту ў СССР, зразумела, немагчыма было заняцца рэарганізацыяй фінансавай сыстэмы.

Уся ўвага працоўных СССР была накіравана на шматлікія ваенныя фронты, і толькі пачынаючы з 1921 г. мы прыступілі да пабудовы савецкіх фінансаў: паступова ўводзіцца абавязковая аплата дзяржаўных і камунальных паслуг, якая была зьліквідавана ў 1919-20 г. г., уводзяцца падаткі, пабудаваныя на пачатках клясавай палітыкі, утвараецца Дзяржбанк і іншыя крэдытныя ўстановы і г. д.

У 1924 г. была праведзена грашовая рэформа на грунце цьвёрдай валюты-чырвонца. З гэтага часу аказалася магчымым прыступіць і да пабудовы цьвёрдых (рэальных) бюджэтаў, а таксама да разьвіцьця дзяржаўнага крэдыту.

Т. к. было па ўсяму Саюзу. Што датычыцца БССР, дык яна была ў асабліва дрэнных умовах у адносінах адбудовы сваёй гаспадаркі, сваіх фінансаў, бо імпэрыялістычная вайна, а таксама нямецкая і польская акупацыі, зразумела, ніякім чынам не садзейнічалі мірнаму будаўніцтву краіны.

Да 1922 г. бюджэт БССР зусім не складаўся (вяліся толькі прыбытковавыдатковыя каштарысы). Бюджэт наступных гадоў (1922 і 1923) ня былі яшчэ рэальнымі; гэта відаць хоцьбы з таго, што недавыкананьне маркуемых па бюджэту 1922-23 г. сум даходзіла па асобных установах да 85 проц. першапачаткова складзеных каштарысаў.

Роля непадатковых даходаў, як даходаў ад дзяржаўнай гаспадаркі, недастаткова яшчэ высьвятлялася ў гэтыя першыя гады савецкага будаўніцтва ў БССР. Гэты від даходаў займаў у бюджэтах 1922-23 г. (дзяржаўным і мясцовым) толькі 26,2 проц., а ў адным дзяржаўным і таго менш (15,5 проц.). Калі прыпомніць, што ў дзяржаўным бюджэце БССР, зацьверджаным урадам Саюзу ССР на 1928-29 г. непадатковыя даходы [illegible] 55,5 проц., дык [illegible] ...

[illegible]

Міхайлаў.

Законы і загады ўраду БССР

ЦЫРКУЛЯРНО.

Усім акруговым і раённым Выканаўчым Камітэтам і Гарсаветам.

АБ АДКАЗНАСЬЦІ КІРАЎНІКОЎ САВЕТАЎ І ВЫКАНАЎЧЫХ КАМІТЭТАЎ ЗА ПАРУШЭНЬНЕ ДЫРЭКТЫЎ АБ ПАЛЕПШАНЬНІ І ЎЗМАЦНЕНЬНІ МАСАВАЙ РАБОТЫ І АБ АЖЫЦЬЦЯЎЛЕНЬНІ САВЕЦКАЕ ДЭМАКРАТЫІ.

Разгортваньне сацыялістычнага будаўніцтва на грунце замацаваньня дыктатуры пралетарыяту і саюзу рабочае клясы з сялянствам можа быць пасьпяхова вырашана толькі пры шырокім удзеле працоўных мас гораду і вёскі ў штодзённай практычнай рабоце саветаў.

III Сэсія Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР VIII скліканьня, побач з бязумоўнымі дасягненьнямі ў гэтай галіне з боку саветаў і выканаўчых камітэтаў, заўважыла цэлы шэраг недахопаў у справе выкарыстоўваньня ўсіх магчымасьцяй, форм і мэтадаў узмацненьня масавай работы (камісіі, пленумы, прэзыдыумы, сходы, справаздачы) і ажыцьцяўленьня сав. дэмакратыі.

У пасобку, гэтыя недахопы заключаюцца ў наступным: а) справаздачнасьць дэпутатаў перад выбаршчыкамі праводзіцца выпадкова, прычым вынікі праведзеных справаздач не заўсёды падагульваюцца, з прычыны чаго прапановы выбаршчыкаў выконваюцца слаба; б) зусім недастаткова праводзіцца папярэдняе абмеркаваньне і прапрацоўка найбольш важных гаспадарчых і культурных мерапрыёмстваў на пленарных пасяджэньнях і камісіях саветаў і выканкомаў і на сходах выбаршчыкаў; в) ажыцьцяўленьне крытыкі ў рабоце саветаў праводзіцца не досыць рашуча, і дзелавыя заўвагі працоўных па гаспадарчых і іншых пытаньнях мала выконваюцца; г) недастатковая зацікаўленасьць саветаў у справе палепшаньня вытворчасьці і ахоўы працы па прадпрыёмствах; д) падмена работы пленумаў і прэзыдыумаў работай кіруючых работнікаў; е) зьняцьце без належных падстаў выбарных работнікаў да сканчэньня тэрміну паўнамоцтваў і замена іх у парадку назначэньня; ж) бязьдзейнасьць рэвізійных камісій, якія па сваей сутнасьці павінны зьяўляцца органамі грамадзкага кантролю; з) невыстарчальнае разгортваньне вылучэнства: і) недастатковае кіраўніцтва, інструктаваньне і дапамога ў рабоце саветаў з боку вышэйстаячых органаў.

У мэтах зьнішчэньня пералічаных недахопаў і далейшага ўзмацненьня і палепшаньня масавай работы саветаў і выканаўчых камітэтаў, Сэсія ЦВК вызначыла шэраг практычных мерапрыёмстваў і, побач з гэтым, зьвярнула асаблівую ўвагу на прыцягненьне да адказнасьці тых кіраўнікоў паказаных органаў, якія ня ўжываюць меры да зьнішчэньня гэтых недахопаў.

Дзеяньні кіраўнікоў саветаў і выканаўчых камітэтаў, якія перашкаджаюць узмацненьню масавай работы і ажыцьцяўленьню савецкай дэмакратыі, у пасобку, нясклікаеньне пленумаў і прэзыдыумаў, бязьдзейнасьць камісій, парушэньне законаў аб парадычнай справаздачнасьці перад выбаршчыкамі, падмена работы пленумаў і прэзыдыумаў работай кіруючых работнікаў, зьняцьце выбарных работнікаў без належных падстаў і г. д., складаюць злачынствы і правінасьці прадугледжаныя Крымінальным Кодэксам, як нядбайныя і нясумленныя адносіны да службовых абавязкаў, бязьдзейнасьць улады і перавышэньне яе (195-197 арт. арт.).

На грунце запісанага Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР прапануе ўважліва сачыць за праведзеньнем дырэктыў аб масавай рабоце саветаў і выканаўчых камітэтаў і савецкай дэмакратыі і асоб, якія перашкаджаюць гэтаму прыцягваць да адказнасьці.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Хацкевіч.

20 сьнежня 1928 г. г. Менск.

ЦИРКУЛЯРНО.

Всем окружным и районным Исполнительным Комитетам и Горсоветам.

ОБ ОТВЕТСТВЕННОСТИ РУКОВОДИТЕЛЕЙ СОВЕТОВ И ИСПОЛНИТЕЛЬНЫХ КОМИТЕТОВ ЗА НАРУШЕНИЕ ДИРЕКТИВ ОБ УЛУЧШЕНИИ И УСИЛЕНИИ МАССОВОЙ РАБОТЫ И ОБ ОСУЩЕСТВЛЕНИИ СОВЕТСКОЙ ДЕМОКРАТИИ.

Развертывание социалистического строительства на основе укрепления диктатуры [illegible]

[illegible] в) недостаточное развертывание выдвиженства; [illegible]

д) подмена работы пленумов и президиумов работой руководящих работников;
е) снятие без надлежащих оснований выборных работников до окончания срока полномочий и замена их в порядке назначения;
ж) бездеятельность ревизионных комиссий, которые по своей сущности должны являться органами обществ. контроля;

[illegible] щих этому привлекать к ответственности.

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Червяков.

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Хацкевич.

20 декабря 1928 г., г. Минск.

Пастанова
Савету Народных Камісараў БССР

пра гранічны разьмер мясцовага падатку з будынкаў на 1928-29 год.

Савет Нар. Камісараў БССР пастанаўляе:

Устаноўлены артыкулам 21 Палажэньня пра мясцовыя фінансы БССР гранічны разьмер мясцовага падатку з будынкаў, на падставе ўвагі 2 да гэтага артыкулу павялічваецца па 1928-29 бюджэтны год:

а) для будынкаў, якія належаць прыватным асобам, установам і арганізацыям, апроч пералічаных у артыкуле 20 Палажэньня, да 1/2 проц. ад матар'яльнай іх каштоўнасьці;

б) для будынкаў, якія знаходзяцца пад ведамам усіх відаў жыльлёвай кааперацыі, да 1/4 проц. ад матар'яльнай іх каштоўнасьці.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.

Нам. Кіраўніка Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР А. Дубавіцкі.

24 сьнежня 1928 году, г. Менск.

Постановление
Совета Народных Комиссаров БССР

о предельном размере местного налога со строений на 1928-29 год.

Совет Народных Комиссаров БССР постановляет:

Установленный статьей 21 Положения о местных финансах БССР предельный размер местного налога со строений на основании примечания второго к настоящей статье увеличивается на 1928-29 бюджетный год:

а) для строений, принадлежащих частным лицам, учреждениям и организациям, кроме указанных в статье 20 Положения, до 1/2 процента от материальной их стоимости;

б) для строений, находящихся в ведении всех видов жилищной кооперации до 1/4 процента от материальной их стоимости.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР Н. Голодед.

Зам. Управляющего делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР А. Дубовицкий.

24 декабря 1928 г., г. Минск.

Пастанова
Савету Народных Камісараў БССР

пра дапаўненьне таксы аплаты натарыяльных дзеяньняў артыкулам 4¹.

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе дадаць да таксы аплаты натарыяльных дзеяньняў (З. З. БССР 1928 г., № 18, арт. 174—дадатак 1) наступны артыкул:

„4¹. Дагаворы аб выдзеле дзяржаўным горным і горнапрамысловым прадпрыёмствам ужо знайдзеных месцанараджэньняў карысных выкапняў, а таксама адвалаў папярэдніх работ пад дэтальную выведку альбо пад распрацоўку (арт. 87 Горнага Палажэньня Саюзу ССР—З. З. СССР 1927 г., № 68, арт. 688), аплачваюцца зборам за натарыяльнае пасьведчаньне у разьмеры 1/16 проц. агульнай сумы данага дагавору з налічэньнем набаўкі ў мясцовыя сродкі паводле п. „е“ арт. 82 Палажэньня пра мясцовыя фінансы БССР (З. З. БССР 1928 г., № 33, арт. 313).

[illegible]

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.

Нам. Кіраўніка Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР А. Дубавіцкі.

24 сьн. 1928 г., г. Менск.

Постановление
Совета Народных Комиссаров БССР

о дополнении таксы оплаты нотариальных действий статьей 4¹.

Совет Народных Комиссаров БССР постановляет дополнить таксу оплаты нотариальных действий (С. З. БССР 1928 г., № 18, ст. 174—приложение 1) следующей статьей:

„4¹. Договоры об отводе государственным горным и горнопромышленным предприятиям [illegible] или под разработку (ст. 87 Горного Положения Союза ССР—С. З. СССР 1927 г., № 68 ст. 688) оплачиваются сбором за нотариальное засвидетельствование в размере 1/16 проц. общей суммы данного договора с начислением надбавки в местные средства, согласно п. „е“ ст. 82 Положения о местных финансах БССР (С. З. БССР 1928 г. № 33, ст. 313).

Выплата указанного сбора и надбавки может быть рассрочена на все время действия данного договора с тем, чтобы она производилась ежегодными взносами пропорционально суммам ежегодных платежей за пользование недрами».

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР Н. Голодед.

Зам. Управляющего Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР А. Дубовицкий.

24 декабря 1928 году, г. Минск.

ХРОНІКА.

Да пабудовы памяшканьня для Беларускай Акадэміі Навук.

Інбелкульт зараз вядзе падрыхтоўчую працу да будаўніцтва спэцыяльнага памяшканьня для Беларускай Акадэміі Навук. Будуць пабудаваны 3 спэцыяльныя корпусы, якія будуць займаць 80.452 куб. мэтраў. Агульны кошт будаўніцтва будзе дасягаць 3-х мільёнаў руб. і будзе закончана ў працягу бліжэйшых 3-х год.

У галоўным корпусе будзе зьмяшчацца прэзыдыум Акадэміі Навук, заля пасяджэньняў, навукова-дасьледчыя катэдры і габінэты пры іх. У дапаможных корпусах будуць разьмешчаны навукова-дасьледчыя музэі і лябараторыі.

У хуткім часе будзе абвешчаны конкурс на праэкт будынкаў.

Будаўніцтва распачнецца ў жніўні 1929 г. па Савецкай вул., супроць унівэрсытэцкага гарадка.

Менскі дзень.

10,000 руб. адпусьціў Менскі ЦРК на падняцьце зарплаты адсталым групам працаўнікоў.

ЦП саюзу савгандльслужачых пастанавіла выдаць шматсемейным беспрацоўным членам саюзу адначасовую дапамогу на набыцьцё апалу.

7 новых пагнявых заводаў вырашыў пабудаваць ВСНГ. З іх будзе пабудавана па 2 заводы ў Гомелі і Магілеве, а ў Менску, Віцебску і Воршы па 1 заводу.

Узмацняюць антырэлігійную працу.

На нарадзе культкамісій г. Менску саюзу камунальнікаў абгаварвалася пытаньне аб становішчы антырэлігійнай працы па саюзу.

Нарада канстатавала, што антырэлігійная праца па саюзных арганізацыях адсутнічае. Зусім адсутнічаюць антырэлігійныя гурткі і ячэйкі бязбожнікаў. Нарада вырашыла зараз жа прыступіць да арганізацыі ячэек „бязбожнікаў“ на прадпрыёмствах і ў клюбе.

Арганізацыя антырэлігійнага карнавалу.

7-га студзеня культаддзел ЦСПСБ арганізуе на катку саду «Прафінтэрн» карнавал антырэлігійнага характару.

У апошнім прымуць удзел усе рабочыя гурткі фізкультуры.

За лепшае афармленьне маскарадных вопратак будуць выдадзены прэміі.

Кампанія зімовай дапамогі палітвязьням разгортваецца.

Па ўсёй БССР разгортваецца кампанія зімовай дапамогі палітвязьням.

Зараз ужо сабрана па Гомельскай акрузе звыш 8000 руб., па Менскай акрузе каля 3000 руб.

У Менску кампанія разгортваецца ў вайсковых і савецкіх ячэйках.

У Віцебску і Менску выпускаюцца спэцыяльныя талёны на „абед палітвязьням“, якія будуць распаўсюджвацца ў дні сьвяткаваньня 10-цігодзьдзя БССР.

Забясьпечаньне БССР галёшамі.

Наркамгандлю СССР для ўзмацненьня хлебных льняных загатовак у Беларусі выдзеліў 10000 пар галёш. Апрача таго для забясьпечаньня рабочай кааперацыі адпушчана таксама 10000 пар галёш. Наркамгандлю БССР з апошняй партыі адпусьціў Менскаму ЦРК 2000 пар, Віцебскаму і Гомельскаму ЦРК—па 1700 пар, Бабруйскаму ЦРК—800 пар, а рэшта адпушчана іншым цэрабкопам БССР.

Дадаткова адпушчана БССР мануфактура.

Наркамгандлю Саюзу адпусьціў дадаткова для патрэб Беларусі 10 вагонаў баваўнянай мануфактуры. Апрача таго на 2 квартал вызначана для БССР скураных тавараў для шырокага рынку на 475000 руб., а ў першым квартале было адпушчана скуртавараў на 320000 руб.

Падрыхтоўка студэнцтва да перавыбараў саветаў.

У ЦБ пралетстуду зараз вядзецца вялікая праца па падрыхтоўцы студэнцтва да ўдзелу ў справаздачна-перавыбарчай кампаніі. Актыўным студэнтам выдаюцца пуцёўкі ў мясцовыя арганізацыі з просьбай выкарыстаць студэнтаў у гэтай кампаніі.

Аналёгічнае распараджэньне дадзена Цэнтральнай Выбарчай Камісіяй ЦВК БССР усім акруговым выбарчым камісіям.

Апрача гэтага, студэнтам выдаецца літаратура па пытаньнях перавыбараў саветаў.

Дэлегацыя менскіх рабочых на сьвяткаваньне 10-цігодзьдзя БССР у Бабруйску.

Культаддзел ЦСПСБ атрымаў тэлеграму ад Бабруйскага акрпрафсавету з запрашэньнем прыслаць дэлегацыю менскіх рабочых у Бабруйск на сьвяткаваньне 10-цігодзьдзя абвяшчэньня БССР.

Культаддзел ЦСПСБ пастанавіў паслаць у Бабруйск дэлегацыю менскіх рабочых у складзе 5 чал.

Экскурсія беларускіх фізкультурнікаў у Ленінград.

Вышэйшы савет фізкультуры БССР сумесна з Менскім акрсаветам арганізуе экскурсію інструктароў і фізкультурнікаў у Ленінград.

У экскурсіі прымуць удзел 15 чал.

У Ленінградзе менскія фізкультурнікі азнаёмяцца з пастаноўкай фізкультурнай працы на фабрыках, заводах і школах, аглядзяць каткі, басэйны для плаваньня і г. д.

Харчаваньне насельніцтва ў сьвяточныя дні.

Акргандаль распрацаваў парадак правядзеньня харчаваньня г. Менску ў сьвяточныя дні. Водлуг гэтага пляну, пачынаючы з 29-га студзеня, у суботу, нядзелю і панядзелак усе крамы могуць гандляваць без палудзеннага перапынку, а ў панядзелак да 6 г. вечара; прадуктовыя і хлебныя крамы МЦРК—да 8 г. вечара.

1-га студзеня 1929 г. будуць адчынены ад 9-ці раніцою да 5-ці вечара да 12-ці крам, малочныя крамы будуць адчынены ад 9-ці да 12-ці гадзін дня. 1-га студзеня 1, 2 і 6 сталоўкі будуць адчынены ад 9 г. раніцы да 6 г. вечара, а сталоўка № 8 з 9-ці гадзін раніцы да 12-ці гадзін уночы.

31-га сьнежня ўсе сталоўкі будуць адчынены па звычайнаму.

СУД.

ЧУБАРАЎШЧЫНА Ў БАРЫСАВЕ.

У палове восені 1928 году, калі пачалі ўзмацняцца кулацкія выступленьні на вёсцы, калі пачалі праяўляцца выпадкі антысэмітызму сярод ворагаў савецкага ладу ў г. Барысаве таксама выявілася шайка бандытаў—гвалтаўнікоў, якія сваімі паводзінамі падрывалі [illegible] рэвалюцыі.

Шайка складалася з наступных бандытаў: Паўлюк Маслоўскі, Іван 1 Мядзьведзкі, Іван 2 Мядзьведзкі, Іван Казлоўскі, Уладзімер Шацілa, Язэп Дэмбскі і Лявон Дзяруга.

Як даказана на судзе, гэта банда паступова ўзбройвалася рэвальвэрамі і кінжаламі, п'янствавала і хуліганіла на вуліцах Барысаву, наводзячы жах сваім хуліганствам на жыхароў Барысава.

Увечары 4 лістапада работніца фабрыкі «Чырвоная Бярэзіна» П. Л-ва вышла з Язэпам Дэмбскім і Уладзімерам Шацілам пагуляць па Ленінскай вуліцы, ведаючы Шацілу і Дэмскага, як камсамольцаў.

Каля рабочай амбуляторыі іх дагналі Маслоўскі, Мядзьведзкі, Казлоўскі і Дзяруга, у руках якіх, за выключэньнем Казлоўскага, былі рэвальвэры і кінжалы і з крыкамі, стой! затрымалі Л—ву і завялі ў парк, пагражаючы забойствам; у парку яны па чарзе згвалцілі Л—ву.

У часе гвалтаваньня Л—ва крычала і на крык прыбег былы старшыня культкамісіі і фабрычнага камітэту фабрыкі „Чырвоная Бярэзіна“ Казімір Навіс, які хутка ад месца здарэньня пашоў да хаты і не прыняў належных захадаў, каб тэрмінова паведаміць міліцыю аб бандытызме на рабатніцу Л—ву.

На судзе, які адбываўся тры дні ў клюбе Луначарскага ў г. Н.-Барысаве, бандыты амаль усе вінаватымі сябе прызналі. Толькі Дэмбскі вінаватым сябе не лічыў і сказаў: „хоць я камсамолец, але малая сошка і нічога супроць гвалту зрабіць не мог“.

Выязная сэсія Менскага акруговага суду прыгаварыла: Маслоўскага, Івана Мядзьведзкага 1-га і Дзяругу на 10 год пазбаўленьня волі ў суровай ізоляцыі, Івана 2-га Мядзьведзкага на 4 гады, Шацілу і Казлоўскага на тры гады кожнага і Язэпа Дэмбскага на адзін год пазбаўленьня волі.

Мера сацыяльнай абароны Маслоўскаму, як непаўнагадоваму, зьменшана да 6 год і 8 месяцаў.

Суд пастанавіў прыцягнуць да адказнасьці сьведку па справе Навіса па 24—235 арт. КК.

Рабочыя барысаўскіх прадпрыемстваў і фабрык сустрэлі прысуд з вялікім задавальненьнем. К.

„ПОТОМОК ЧИНГИС-ХАНА“.
(Кіно «Культура»).

Кіно-рэжысэр Ус. Пудоўкін мастак сваее справы. Гэта ведаюць ужо ўсе па яго папярэдніх фільмах. І тут, у фільме „Потомок Чингис-Хана“, ня гледзячы на ўсю скупасьць сырога матар'ялу, Пудоўкін, пры дапамозе свае арыгінальнае кіно-мовы, ствараае нешта асаблівае, цікавае.

Вялізарныя пустынныя прасторы Манголіі, самотныя юрты сярод гэтых шырокіх прастораў, гаротнае жыцьцё жоўтых манголаў, ашуканствы над імі з боку „цывілізаваных белых“ ангельцаў - інтэрвэнтаў Манголіі, усё гэта Пудоўкін перадае ў пачатку фільму з надзвычайнай выразнасьцю і сілаю. Нельга не заўважыць і таго, што рэжысэр з поўнай умеласьцю падабраў адпаведных тыпаў як прадстаўнікоў жоўтае, так і белае расы.

Інфармацыйны матар'ял, ці азнаямленьне гледача са „становішчам“, з бытам і г. д., самая завязка інтрыгі падаецца рэжысэрам добра, як нельга лепш.

Паказаць рэлігійныя парадкі манголаў, увязаць іх рэлігію з дыпломатычнай камэдыяй ангельцаў у гэтым выпадку патрэбная рэч, аднак, нельга спыняцца на гэтым так доўга, каб канчаткова змарыць гледача і прымусіць яго пазяхаць. Гэтай справе адведзена ў фільме залішне многа месца, што разьбівае яго суцэльнасьць.

Пудоўкін сьмелы мастак і творца арыгінальнае мовы ў савецкай кінэматаграфіі. Ён не баіцца перавялічаных параўнаньняў. Сьмерць праваднiра партызан у яго раўняецца з заходам сонца; ангельскі салдат які расстрэльвае жоўтага дзікара—з плыньню гразі на ўвесь экран; яго „Потомок“, як у казцы, магутнымі размахамі пачынае нішчыць усё ў гняздзе інтэрвэнтаў; страшэнны ураган (рэвалюцыя) зьмятае ўсё ў адну кучу: выкарчоўвае дрэвы, клубком несьць ангельцаў, на дзесяткі кілёмэтраў гоніць абломкі дрэў.

Факты, якія здараюцца з героямі Пудоўкіна маюць асаблівую сілу, яны перарастаюць у сымбалізм: не акрываўлевая мангола аперуюць інтэрвэнцкія дактары, яны аперуюць цэлую краіну, увесь мангольскі народ.

Масавыя сцэны, фатаграфаваньне, ігра артыста Інкiжынава ў ролі «Потомка» аздабляюць фільм яшчэ больш і робяць яго цікавым з многіх бакоў, а асабліва боку этнаграфічнага. С. Ал.

Апавяшчэньне.

КЛЮБ ІМЯ КАРЛА МАРКСА.

У суботу, 29 сьнежня, а 8 гадз. увеч. адбудзецца вялікі вечар беларускай пралетарскай літаратуры, прысьвечаны 10-ці-ГОДЗЬДЗЮ БССР. На вечары прымуць удзел т. т. Галадзед, Сянкевіч і Баліцкі.

Запрошаны прадстаўнікі пралетпісьменьнікаў Закаўказьзя, РСФСР, УССР і інш. Білеты ў канцэлярыі клюбу. Выклікаецца 1-я група дружыны парадку.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

З ПЕРШАЙ ПАЛОВЫ 1929 ГОДУ

часопіс „ПОЛЫМЯ“ будзе друкавацца

З прозы

НЁМАНСКІ Я.—„У віхры“, раман у дзьвёх частках.
ЦІШКА ГАРТНЫ.—„Крыжавыя дарогі“, 3 частка раману «Сокі цаліны».
ТАРАС ГУШЧА.—„У палескай глушы“ (У глыбі Палесься), 3 частка, аповесьць.
МІКАНОВІЧ М.—1) „Заклятае шчасьце“, раман у 8 частках; «Павуціна», аповесьць; «У палявых дарогах», апавяданьне.
МІХАСЬ ЗАРЭЦКІ.—„Рагнеда“, гістарычная драма.
ВАСІЛЬ КАВАЛЬ.—«Палын», аповесьць.
МАРАКОЎ ВАЛЕРЫ.—„Лісты ападаюць“, аповесьць.
ЛІМАНОЎСКІ Я.—„Грэбля“, апавяданьне.
АЛЕСЬ ГАРОДНЯ.—1) „Пад нейкім градусам“, аповесьць. Памфлет на менскіх літаратурных і культурных „дзеячоў“; 2) «Шляхам пакуты», аповесьць (дзея адбываецца ў Беларускай Пушчы), пад польскай уладай; 3) „Дрыгва“, аповесьць; 4) „Талака“ апавяданьне з жыцьця Зах. Бел. прыгранічнае вёскі.
САЛАГУБ А.—1) «Вясельле», п'еса ў 3-х актах; 2) «У інтэрнаце», апавяданьне; 3) «З дымам-пажарам», аповесьць.
А таксама апавяданьні: Тараса Гушчы, Цішкі Гартнага, Міхася Чарота, Л. Радзевіча, А. Дудара, Міхася Зарэцкага, В. Каваля, Н. Вішнеўскай і інш. З маладых: В. Ванчуры, Іог. Бэхэра, Г. Поля, Андрэя Курці (Куршынскага), Язэпа Горы, Л. Лайцена, Бэрты Ляск, Андрэя Уніта і інш.

З паэзіі.

ЯКУБ КОЛАС.—„На шляхох волі“, паэма.
АНДРЭЙ АЛЕКСАНДРОВІЧ.—1) «Нараджэньне чалавека», вершаваны раман; 2) „Цені на сонцы“, паэма.
МАРАКОЎ ВАЛЕРЫ.—„Рабінавая ноч“, народная паэма.
ІВАШЫН Я.—1) «Сьцяпан Разін», гістарычная паэма; 2) «Рагнеда Полацкая», гістарычная паэма.
І вершы: Янкі Купалы, Якуба Коласа, Цішкі Гартнага, В. Маракова, А. Александровіча, А. Дудара, Я. Івашына, З. Бандарынай, П. Труса, Е. Пфляўмбаум, А. Гурло, М. Грамыкі, А. Моркаўкі і інш.

З навуковых, палітычна-грамадзкіх і эканамічных артыкулаў.

ВОЛЬФСОН С. Я., праф.—1) Навука як ідэалёгія; 2) Клясавасьць навукі; 3) Клясавасьць вучонага; 4) Шляхі сучаснай буржуазнай сацыялёгіі.
БЫХОЎСКІ Б.—1) Азбука дыялектыкі; 2) У чым істота спрэчак між механістымі і дыялектыкамі; 3) Ідэалістычнае і матэрыялістычнае разуменьне гісторыі.
КІПЕЛЬ Я.—1) Фрайдызм у асьвятленьні прыродазнаўчых эксперымэнтальных навук; 2) Ідэалы эўгенікі (які тып чалавека ў будучыні хоча бачыць эўгеніка); 3) Сучасныя ідэалёгічныя плыні ў прыродазнаўчых навуках; 4) Біялёгічныя асновы маралі.
КАГАН Л.—„Праблема АВС“, (Аргентына—Бразілія—Чылі) у барацьбе з англа-амэрыканскім імпэрыялізмам).
РАСІН Л.—1) Штомесячныя нарысы па важнейшых пытаньнях сучаснай эканомікі і эканомпалітыкі СССР і БССР; 2) На шляхох індустрыялізацыі (асноўныя тэндэнцыі у разьвіцьці народнай гаспадаркі БССР); 3) Унутраны і замежны гандаль БССР за апошнія 3 гады.
ГРЭДЫНГЕР М., праф.—1) Новы погляд на права на ўласнасьць; 2) „Абмежаваньне суду законам“.
КАНАПЛІН М.—1) Крызіс рэлігіі на Захадзе; 2) Царква ў сучаснай буржуазнай дзяржаве; 3) Крызіс парлямантарызму; 4) Пасобныя праблемы сучаснай дэмакратыі; 5) «Дэмакратычныя» ідэі ангельскага кансэрватызму; 6) Новая канстытуцыя Літвы; 7) Палітычнае разьвіцьцё сучаснай Польшчы; 8) Дыктатура пралетарыяту і праблемы дэмакратыі; 9) Гарадзкія саветы БССР за 10 год.
ШЛЮБСКІ Ал.—1) Стан этнаграфічнага вывучэньня Беларусі з 1917 па 1929 г.; 2) Царква, як зьнішчыцель этнаграфічнай старыны ў XIX—XX ст.
РУТКОЎСКІ Е.—1) Нашы транспартныя праблемы ў вязку з пытаньнем індустрыялізацыі краіны; 2) Ткацкі промысел у БССР; 3) Калектывізацыя сельскае гаспадаркі і лёс рамесна-саматужніцкіх промыслаў у БССР.
ГЕРЧЫКАЎ І.—1) Генэзіс і афармленьне сацыяльна-палітычных поглядаў Розы Люксэмбург; 2) ППС і прыгнечаныя нацыянальнасьці Польшчы; 3) Адносіны між Бісмаркам і Ласалем па апублікаванай іх перапісцы; 4) Ліга Нацый за апошнія два гады.
БОНЧ-АСМАЛОЎСКІ А.—1) Рацыяналізацыя і інтэнсіфікацыя сельскай гаспадаркі (эканамічны, навуковы аналіз разьвіцьця форм сельскай гаспадаркі) Беларусі; 2) Беларускія зямляцтвы вучнёўскай моладзі ў мінулым і сучасным.
ПРЫШЧЭПАЎ З.—1) Прыватнаўласніцкая тэарэтычная ўстаноўка на аграрную палітыку; 2) Аграрная палітыка ў Заходняй Беларусі; 3) Асацыяцыі аграрнай палітыкі БССР.

З гісторыі Беларусі і гісторыі рэвалюцыйнага руху Беларусі.

МЯЛЕШКА М.—1) Паўстаньне 1794 года на Беларусі; 2) Рэвалюцыйныя гурткі 20-х гадоў XIX сталецьця ў Беларусі.
ПАНКЕВІЧ П.—1) Герцэн аб рэвалюцыі ў Польшчы і Беларусі; 2) Ленін і Горкі ў іх перапісцы; 3) Мінчанства і савецкая сучаснасьць; 4) Маркс і Энгельс аб рускай рэвалюцыі.
ПІЧЭТА Ул. праф. 1) Ангельшчына і РСФСР у часы савецка-польскай вайны (перапіска Лойд-Джорджа з польскім урадам); 2) Сялянскія рухі ў 1861 годзе; 3) Сялянскія рухі ў 1825-1861 г. г. на падставе матар'ялаў 3-га аддзяленьня; 4) Беларусь і Расея ў XV—XX стагодзьдзях; 5) Культурны ўплыў на Беларусі і культура Беларусі IX—XX ст. (усходнія, заходнія, польскае, расейскае); 6) Склад нацыянальнасьцяў і нацыянальная палітыка ў Беларусі IX—XX ст.; 7) Беларускае і славянскае адраджэньне ў XIX стал.
ЦЬВІКЕВІЧ А.—1) Старонкі з гісторыі беларускага руху пачатку 80 гадоў (першыя спробы нелегальных згуртаваньняў); 2) Гуртох беларускіх (рутэнскіх) адраджэнцаў у Віленскім універсытэце 1-й чвэрці XIX стал.; 3) Адам Кіркор—Паўло Шпілеўскі (параўнаўчая характарыстыка); 4) Аб апошняй сваленай беларускай кнізе.
ДРУЖЧЫЦ В., праф.—Беларусь і Польшча і іх гістарычныя ўзаемаадносіны.
ІГНАТОЎСКІ Ус., праф.—Аграрнае пытаньне ў Беларусі перад Кастрычніцкай рэвалюцыяй.
ВІТКОЎСКІ Я.—1) 1863 год на Беларусі ў сувязі з расейскім рэвалюцыйным рухам пачатку 60 гадоў; 2) Беларускі рэвалюцыйны і контр-рэвалюцыйны рух у часы паўстаньня 1863 г.
БАРЫСЁНАК С.—1) Асноўныя прынцыпы судовай дзейнасьці ў вялікім княстве Літоўска-Беларускім; 2) Сымбалізм у беларускім праве ў XVI—XVII сталецьцях; 3) Вастрожны рэжым у вялікім Літоўска-Беларускім княстве.
ВАСІЛЕЎСКІ Д.—1) А. Дзяржаўскі-Барыска і яго літаратурна-грамадзкая чыннасьць; 2) Беларускія культурнікі на Віцебшчыне ў палове XIX ст.; 3) Асьвета на Аршаншчыне ў XVIII і пачатку XIX ст.; 4) Беларускі нацыянальна-рэвалюцыйны рух на Магілеўшчыне.
ЛЁСІК ЯЗЭП.—На пасяленьні (мае сібірскія ўспаміны).

З літаратурна-крытычных артыкулаў.

ЗАМОЦІН І., праф.—1) Нарысы па сучаснай беларускай літаратуры (тэматыка і стыль); 2) Літаратурная чыннасьць А. П. Чэхава.
БАРЫЧЭЎСКІ А.—1) Поэтыка, як навука; 2) Параўнаньні як стылістычны прыём у беларускай паэзіі; 3) Аб творы „Сялянка“ Дуніна-Марцінкевіча.
ДЗЯРЖЫНСКІ Ул.—1) Да характарыстыкі творчасьці В. Дуніна-Марцінкевіча; 2) Да характарыстыкі псыхалёгічнага стылю пачатковай лірыкі Янкі Купалы.
БІЛЕЦКІ А.—1) Агульны агляд пасьлякастрычніцкай украінскай літаратуры (лірыка, эпос, драма); 2) Літаратурныя партрэты аб асобных украінскіх паэтах (аб Тычыне, Сасюры, Палішчуку, неаклясыках і іншых); 3) Навейшыя зьявішчы ў галіне ўкраінскай мастацкай прозы.
ПІОТУХОВІЧ М., праф.—Этуды пра беларускі раман («Сьцежкі-дарожкі»—М. Зарэцкага, „Сокі цаліны“—Цішкі Гартнага і інш.).
ТОДАР ГЛЫБОЦКІ.—Нарыс пра творчасьць Міхася Зарэцкага.
ГАРОДНЯ А.—1) «Творчасьць Сымона Хурсіка»; 2) «Літаратурныя нататкі». Пра здаровую радасьць будаўніка-барацьбіта і пра цалячую „радасьць“ некаторых пралет. хлопчыкаў.
ШЧАКАЦІХІН М.—1) Беларускае кніжнае мастацтва ў мінулым і ў сучаснасьці; 2) Мастацкі Тэхнікум і пытаньні мастацкае асьветы ў БССР; 3) Дэкарацыйнае афармленьне пастановак беларускіх тэатраў; 4) Беларускі Дзяржаўны Музэй; 5) Мастацкае жыцьцё Украіны; 6) Мастацкая сучаснасьць Заходняе Эўропы; 7) Заходня-эўрапейская сучасная карыкатура.
ЦЬВІКЕВІЧ В.—1) Мастацкае афармленьне беларускае кнігі і пралетарскі стыль; 2) Чатыры гады дзейнасьці Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва; 3) Праблема беларускае дзіцячае кнігі; 4) «100». Да выхаду сотага нумару кніжкі серыі „Сялянская бібліятэка“; 5) Перспэктывы разьвіцьця каляровага друку ў нашых умовах.
ДАРКЕВІЧ П.—1) Да праблемы аб мастацкім стылі; 2) Сучасныя шляхі да ўзнаўленьня мастацтва.
КАСЬПЯРОВІЧ М.—Аб творчасьці Гартнага; 2) Вёска і горад у творчасьці Гартнага; 3) Народ Волаты ў беларускай народнай творчасьці; 4) У Галубок і яго творчасьць; 5) Сучасьнасьць у віцебскім краявым слоўніку і моўныя асаблівасьці Віцебшчыны.
МАЧУЛЬСКІ В.—1) Адносіны «Слова а палку Ігаравым» да беларускае культуры, мовы і народнае творчасьці; 2) Паэма «Тарас на Парнасе» ў розных рэдакцыях; 3) С. Палуян і М. Багдановіч. (Уплыў Палуяна на Багдановіча паводле лістоў і твораў).
ЯКОБСОН Аўг.—1) Украінскія мастацкія групоўкі і выяўленчым мастацтве; 2) Музычнае жыцьцё ў Харкаве і Украіне; 3) Тэатр на Украіне; 4) Агляд мастацкай літаратуры.
БАЙКОЎ М.—1) На літаратурных калінiнах. (Наша літаратура за 1927 і 1928 год), 2) Чужаслоўе і наватворы ў нашым прыгожым пісьменстве; 3) Літаратурныя вобразы Міхася Чарота.
М. РАДЗІМІЧ (Гурскі)—1) Элемэнты сучаснага спэктаклю, 2) Пытаньні аналізу драматычных твораў («Кавалявадзе»)
САМУСЬ М.—1) Клясавая барацьба ў украінскай пасьлякастрычніцкай літаратуры; 2) Міхайло Коцюбінскі.
ЗАМБРЖЫЦКІ С.—1) Праблемы тэмы, формы і ідэалёгіі ў літаратурным мастацкім творы; 2) „Сьцежкі-дарожкі“ Міхася Зарэцкага; 3) Вытокі і характар сымболізму ў творчасьці Янкі Купалы; 4) Творчасьць Зьмітрака Бядулі—крытыка біяграфічны нарыс; 5) Творчы шлях Андрэя Александровіча.

Менск дзяржаўная друкарня

ТЭАТР—КІНО.

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР.
ЧАЦЬВЕР, 27 сьнежня.
Саюзу савгандльслужачых „НАД НЁМНАМ“.
Пачатак роўна а 8 гадз. увечары.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА». Сусьветны баявік „Патомак Чынгіс-Хана“ у 8 частках.

КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“. З аўторка 25 сьнежня „КАБІРЫЯ“ у галоўнай ролі вядомы артысты МАЦІСТ. Пачатак а 7 гадзіне.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ». З аўторка 25 сьнежня „Скарбы мора“ у 2-х сэрыях. Абедзьве сэрыі ў адзін сэанс.

1-ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР «ЮНЫ ПІАНЭР». З аўторка 25 сьнежня „АБРЭК-ЗАУР“. Пачатак а 3 з пал. гадз. дню.

ДА 10 ГАДАВІНЫ АБВЯШЧЭНЬНЯ БССР.
Да ўвагі арганізатараў сьвяточных забаў
Склад каўкаскіх вод Белмэдгандлю для вечароў па сьвяткаваньню 10-годзьдзя БССР дастаўляе без асобнай платы «НАРЗАН» і «ЕССЕНТУКИ» па аптовай цане 17 кап. за паўбутэлькі.
Замест піва і іншых напіткаў піце толькі адзіна карысныя і сусьветна вядомыя напіткі:
„НАРЗАН“ і „ЕССЕНТУКИ“
Склад—вул. Энгельса 26-92.
Заказы прымаюцца па тэлефону № 374.

СЬПЯШАЙЦЕСЯ СВАЕЧАСОВА ПАДПІСАЦЦА НА ГАЗЭТУ
„САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ“
НА 1929 ГОД
ПАМЯТАЙЦЕ
СЬНЕЖНЯ 29 СЬНЕЖНЯ
АПОШНІ ДЗЕНЬ ПРЫЁМУ ПАДПІСКІ

ЗГУБЛЕНЫ.

— Студэнцк. пасьведчаньне за № 155 Варабёвай Э. К., выд. БДУ, кв. 299.
— Каапэрат. кніжка № 10963 Бербіцкага В. Л., выд. МЦРК, кв. 300.
— Каапэрат. кніжка № 15376 Ігнатовіч І. С., выд. МЦРК, кв. 301.
— Конская кніжка № 351 Шыбаўко І. Б., гр. в. Юзэфава Брадоўскага с-сав., кв. 302.
Сяброўская кніжка за № 491-503 Мiсевіча Я. Л., выд. Мазырск. с-гасп. крэд. т-вам кв. 303.
— Сяброўскі білет № 157951 Нараўлянскага І. Н., кв. 304.
— Сяброўскі білет № 63712 Крачкоўскай М., выд. Барысаўск. саюзам працаўн. зямлі і лесу, кв. 305.
— Закладны квіт на суму 12 р. Ушёўскай Э. Х., выд. Мазырск. кам. гаспадарк., кв. 306.
— Заборная кніжка № 5446 Залатавіцкай, выд. Барысаўск. ЦРК, кв. 307.
— Сяброўская кніжка № 1237 Сібальдзі Е. А., выд. Мазырскім ЦРК, кв. 308.
— Сяброўская кніжка № 2563 Васэрмана Л. Б., выд. Мазырскім ЦРК, кв. 309.
— Сяброўская кніжка № 2648 Дзеледа Б. К., выд. Мазырскім ЦРК, кв. 310.
— Бальнічны лісток, выд. Мазырск. Акрбальніцай і пашпарт, выд. Тураўскім РВК на імя Дзехцяр А. Г., кв. 311.
— Сяброўскі білет № 282632 Лупковіч Е., выд. саюзам хімікаў, кв. 312.
— Службовая кніжка № 216 Лаўніковіча Д. В., выд. Жыткавіцкім РВК, кв. 313.
— Кніжка вайскова-служачага № 540 Маравенка А. Я., выд. Каралінскім РВК, кв. 314.
— Вучотна-конская кніжка № 12569 Маравенка Я. С., выд. Каралінскім РВК, кв. 315.
— Вучотна-конская карт. Прышывалко К. І., выд. Чэрвенск. вайсковым сталом, кв. 316.